

SZÍNHÁZ

DRÁMAMELLÉKLET

1989

ÁPRILIS

Györfy Miklós

Don Sarlós

Dráma három felvonásban

SZEREPLŐK

KISS GYÓZÓ, *negyvennégy éves*
ZSUZSA, *a felesége, harminckilenc éves*
GÁBOR, *a fia, tizenhét éves* SÁRI, *a*
lánya tizenhat éves ORDÓDY JÁNOS,
negyvenöt éves
NAGY FÜLÖP, *hetvenkét éves* A
vendégek:
DEZSŐ, *negyvenhat éves*
GUDRUN, *harminchat éves*
ROBI, *negyvennégy éves* EDIT,
huszonnégy éves ERNŐ,
harminchat éves BEA,
harmincnégy éves GYURI,
negyvenéves ANIKÓ,
harminckilenc éves FERI,
negyvennégy éves KATI,
negyvenéves
ORDÓDY JÁNOS *felesége, harmincnegyzéves*
ORDÓDY JÁNOS *sógornője* ORDÓDY JÁNOS
mostohafia
1. *gyerek*
2. *gyerek*
1. *nyomozó*
2. *nyomozó*
1. *fiú*
2. *fiú*

Játszódik Budapesten, 1987. december 31-én

ELSŐ FELVONÁS

Kétszinten budai lakás hosszanti metszete. A színpad nagyobbik, bal oldali fele a két szintet magába foglaló, egy légtérű nappali, amelyet az erkély felé térdmagasságtól üvegfal határol. A színpad jobb oldala a lakás hátsó traktusa, amelynek ajtókon túli leghátsó fertály a színpad mögé képzelendő. Látszik a falépcső, amely a nappaliból felvisz az emeletre, itt látható a szülők hálószobája, amelynek légtérét csak részben választja el egy áttört fal a nappalietől, valamint egy fürdőszoba és egy dolgozószoba részlete. E két utóbbi mélységben fedi egymást. A dolgozószobában — már amennyire látszik — tervezőasztal és monitorok, számítógépek, kábelek. Alul, szintén fedve egymást mélységben, konyha, két gyerekszoba, egy másik fürdőszoba és egy folyosó alakú előszoba található részben, ill. egészében a jobb oldali traktusban. Elképzelésem szerint a rivalda felőli, leginkább látható előtérben a konyha csatlakozik a nap-palihoz, a színpad jobb szélén esetleg a garázs belső vége látszik még, a konyhán és garázson túl, beljebb a folyosó húzódik, és azon is túl, a színpad mélyén talál-hatók a gyerekszobák. Ezekbe egyáltalán nem látni be, létezésükről, rendeltetésükről csak onnan szerzünk tudomást, hogy a darab folyamán a „gyerekek” ebből a

két szobából jönnek ki, illetve ide mennek be, innen hallatszanak ki időnként rájuk valló zajok.

A lakás egész térkialakításán és berendezésén meg-látszik, hogy építész a lakója, és nyilván ő maga tervezte. Mindenesetre nem családi ház egészét kitöltő lakásról van szó, hanem társasházban lévőről, és melléje, alája, föléje további hasonló elrendezésű lakásokat kell képzelnünk.

A berendezés eléggé vegyes, de izlésről, iparművészeti tájékozottságról tanúskodik, és divatosnak is mondható, amennyiben modern és antik tárgyak olyan sajátos egyvelege alkotja, amely a magyar bútorgyártás, a bizományi áruházak és a maszek régiségkereskedések kínálatából tevődik össze. A nappali ülőgarnitúrája például jobbfajta modern szériabútor, de az ebédlőasztal, a nap-pali hangsúlyos darabja súlyos, masszív antik bútor, olyan tölgyfa asztal, amely valamikor akár egy kastélyban is állhatott. Az üvegfal előtt szobanövények erdeje. Nagy, faragott és aranyozott keretű tükör, szép, értékes tálaló, színes televízió, hifi-berendezés, egy-két modern grafika, poszterek. Könyvek inkább csak a hálószobában láthatók. A konyha és a fürdőszoba a Magyar-országon napjainkban elérhető színvonal csúcán, mind technika, mind design szempontjából.

Mindenütt nagy a rendetlenség. A konyhában mosatlan edények, a fürdőszobában szennyes ruhák, a nappali dohányzóasztalán poharak, palackok, a földön újságok, lemezek. A nappali mélyén, a kereveten valami halom püposodik.

Mikor a közönség elfoglalja a helyét a nézőtérben, a színpad nyitva van, de szereplő nem látszik egy sem. A lakást téli reggel fénye világítja meg, talán valami halványan derengő napsütés is beszűrődik a nappali üvegfalán. Az emeleti hálószoba ablakán a függöny össze van húzva,

A nézőtér elsötétvése után Győző feltápáskodik a hálószoba franciaágyáról, és kiül a szélére. Dörgöli a szemét, beletúr a hajába, bambán mered maga elé. Mivel az ágy elég mélyen van, a nézőtér földszintjéről talán nem is látni, de ha látni, akkor is célszerű álcázni: mellette ott alszik a felesége.

Győző kitámaszkodik a fürdőszobába, vízzel, a mosdónál nagyjából megmossa az arcát, felületesen megtörülközik, és amúgy pizsamásan, mezítlábasan, kócosan, lomposan leereszkedik a nappaliba. Kinéz a szabadba, nyújtózkodik, ásít, vakarózik. Győző negyvenes éveinek derekán jár, házának indult férfi. Undorral nyugtázza a rendetlenséget maga körül. Leveti magát az egyik fotelba, föl-vesz a földről egy újságot, beleolvas, aztán eldobja. Megint fölkel, fogja az öntözőkannát, kimegy vele a konyhába, teliengedi vízzel, aztán meglátogat néhány szoba-növényt, és közben halkán dünnnyög hozzájuk

GYŐZŐ Pálinkás jó reggelt, barátocskáim ... ébresztő, ébresztő . . . vagyis hát ti már rég fönn vagytok, mi . . . és csak nőttök, növekedtek... szép csendben, semmi hiszti, semmi nyafogás ... hát csak igyatok, bogárkáim . . . úgy ni ... jól van, jól van, csak igyatok szépen... kérsz még egy kicsit, drágaságom ... néma gyerekeknek anyja se érti a szavát ... kicsit klóros, igaz, pofikám ... na de majd jövőre veszek nektek egy nagy rozsdás bádoghordót, és akkor kaptok majd fincsi savas esővizet ... hát te itt, ejnye, de lekókadnál, hát hiába, telik-múlik az idő, öregszünk mindnyájan... és milyen porosak a leveleskékitek ... majd veszek nektek mosdókesztyűt is, és vacsorára kaptok fitohorm táprudacskát ... ma nagy burkolás lesz ...

Szilveszter napja van ma, ha jök lesztek, ti is kaptok pezsgőt ... na kész, kifogyott, te majd akkor kapsz, ha én is kapok kávét ... *(Leteszi a kannát, és észre-veszi magát a tükörben. Csípőjét riszálva, a karját táncosan lengetve közelebb billeg a tükörhöz. Grimaszokat vág, némán mozgatja a száját, mint aki azt figyel, milyen, amikor beszél. Aztán megszólal, hol elvékonyodó és felgyorsuló, hol lelassuló és dörmögő hangon, mintha egyenetlenül tekerceselődő magnószalagról szólna)* Éni péni jupi néni effer geffer gumi néni iszli pó csiszli pó te vagy a hunyó. Egyerem begyerem cicendő fodra fodra távoldzó perceg perceg kapondaré diszere diszere dó. *(Kiölti magára a nyelvért, vicssortítja a fogát, tátog, számárfület mutat magának. Majd mintha értetlen idiótáknak tagolná, olyan hangsúlyosan artikulálva mondja)*
Szumátra Borneó Celebesz
A kecském bogvója szegletes.

Ekkor megmozdul a kupac a kereveten. János bújik ki a pokrócok, párnák alól. Fiatalabbnak látszik Győzőnél, de nagyjából egykorú vele. Ruhástul aludt a kereveten, most ébredt fel

JÁNOS Mi van, elromlott a rádiótok?

GYŐZŐ *(teljesen megütközve néz rá. Szemlátomást fogalma se volt róla, hogy valaki aludt a kereveten)* Tungsram Beszkárt Csobánka

Sliccem gombján kokárda.

Hát te? Még itt?

JÁNOS Itt aludtam. Te már elaludtál, mikor Zsuzsától engedélyt kértem rá.

GYŐZŐ Á, szóval volt rá engedélyed. Pecsétes? Mivel pecsételtétek meg?

JÁNOS Nem volt lelkiérem hazamenni.

GYŐZŐ És hány éjszakára váltottad ki az engedélyt? Vagy végleg ideköltözöl?

JÁNOS Az attól függ. Hogy mit tudtok nyújtani. Milye-nek a sugárzási viszonyok.

GYŐZŐ Aha. Megméréd a varázspálcáddal. Nekem is van egy, de még olyan régi típusú, ósdi, bumfordi fajta, csak a nagyon durva hatásokra reagál. Mindenesetre jó reggelt. Mások is vannak még eldugva? Keressem meg őket, mint hűsvétkor a nyuszttojásokat?

JÁNOS A többiek mind elmentek.

GYŐZŐ Jönnek majd vissza, ne félj. Mi vagyunk a legelőjük. Te nem kérsz egy kis füvet? Emlékszel, Árpád, ha váratlanul és nem épp a legjobbkor állított be valakihez, mindig olyasmit kérdezett először, hogy téphet-e egy kis füvet a nyulainak, vagy hogy nem ide fújta-e be a kalapját a szél? Friss, harmatos, hersegő leveleim is vannak. *(A szobanövényekre mutat)*

JÁNOS Madarakat nem tartasz?

GYŐZŐ Madárnak itt vagyok én. Én vagyok itt mindenki madárkája. Aki most kortyint egyet az itatójából. Az áldóját, de kiszivattyúztatok mindent! *(Sor-ra nézi az üvegeket, mindegyik üres)* Meddig dorbézoltatok az éjjel?

JÁNOS Nem tudom. Egy ideje nem foglalkozom többé az idővel.

GYŐZŐ Okosan. Elavult dolog. Most is megint ez a szilveszter. Hát nem unják még? Piálni lehet harmincadikán is. Megtörtént. Nem is emlékszem rá, hogy kerültem ágyba. Csak arra, hogy rettenetesen elálmosodtam. Van itt egy kis ropi. Nem kérsz ropit? Ég a gyomrom. Ropizzunk egyet. *(Ropit rágszálva elterül az egyik fotelben, a lábát fölkrakja a dohányzóasztalra)*

János is vesz egy ropit, leharapja a végét

Azt mondod, madarak? Színes kis madárkák a lombok közt. Csicseregnek, röpdönsnek. Egyet-egyét meg-sütünk néha. Vagy megtanulunk madárnyelven. Mondd csak, kúrtatok?

JÁNOS Tessék?

GYŐZŐ Jól hallottad. Ne légy szégyenlős, nyugodtan megmondhatod.

JÁNOS Úgy érted, tegnap éjjel? Miután elaludtál? GYŐZŐ Úgy, kispajtás. Hogy utána kamatyoltatok-e. JÁNOS Hát hoggye. Nagy orgia volt. Szívtuk a hasiso-

dat.

GYŐZŐ Micsoda?

JÁNOS Vagy marihuána volt? Nem nagyon értek hozzá.

GYŐZŐ Zsuzsa osztogatta?

JÁNOS Ó.

GYŐZŐ Hazudsz. Világéletedben folyton hazudtál. Meg-érezném a szagát. Olyan orrom van, mint egy rendőr-kutyának,

JÁNOS Beszítették a növényeid. Kérdezd meg tőlük. GYŐZŐ Nincs is hasisom. Ne térd ki a válasz elől. JÁNOS Egy ujjal se nyúltam a feleségedhez. Csak kép-zelődöttünk. Hasisfelhőben képzelegve lettünk egymáséi.

GYŐZŐ Hiszi a piszi. Csak lenne nálam a hazugság-vizsgálóm. Szóval miért evett ide a fene egyszerre?

Itt dekkolsz tegnap este tíz óta, miután azelőtt vagy tíz évig nem mutatkoztál.

JÁNOS Emberi melegségre vágytam.

GYŐZŐ Kis pinamelegre, mi? Nyugodtan kiterítheted a lapjaidat. Kapsz még hasist, ha beszélsz.

JÁNOS Hát van mégis?

GYŐZŐ Tele van vele az ágyneműtartó. Szóval? JÁNOS Csak előjáték volt. Petting. Szídtuk a rendszert.

Itt volt az a főtítkár vagy fővezér, az szidta a legjobban. Apukám, az semmi, állandóan ezt mondta. Az semmi. Azt nézd meg, én mekkorát rügök a rendszer valagába. Es hogy nincs-e kis ragasztótok.

GYŐZŐ Kit érdekel az a kutyaütő. Mi volt, miután ezek elmentek? Ez alatt a pokróc alatt? Hadd szagolok be a kopószimatommal a pokrócod alá. Vagy már teltefingtad? Egyszóval, mialatt én odafenn horkoltam. Az a vaddisznó, az a viziló. Akkor te Zsuzsával. Ez érdekel engemet. Feltékeny vagyok, mint egy bajjázó.

JÁNOS Csak megsimogattam.

GYŐZŐ Igazán? Jaj de zűsz! És mijét simogattad? JÁNOS

Talán a tarkóját. De lehet, hogy csak szerettem volna. Hasismámorban voltam.

GYŐZŐ Hagyjál békén a hasissal. Úgy látszik, neked az egy nagy szám. Vannak pornófilmjeim, majd adok kölcsön. És ő? Visszasimogatott?

JÁNOS Nem. Eltolta a kezem.

GYŐZŐ Áhá. Szóval eltolta. Ez hihetően hangzik. Szóval már nem vagy a régi. Valamikor tudtál hatni a csajokra azokkal a ködlovagallúrjeiddel. Mintha mindig épp akkor érkezett volna messze idegenből, és a tekinteted még a távolba réved. Egyszóval már nem kellettél neki.

JÁNOS Most már nem.

Egy pillanatig feszült csend. Mindketten azt mérlegelik, mit jeleníthet ez az utolsó mondat. Győzőben felébred valami nem várt gyanú, de igyekszik könnyed, hanyag maradni

GYŐZŐ Hoppá. Hopplá-hopp. Most már nem. Ez érdekes. És mikor igen?

JÁNOS Régen. Nagyon régen.

GYŐZŐ Akkor mi volt? Milyen régen?

JÁNOS Réges-régen. Csak azt ne mondd, hogy nem tudsz róla.

GYŐZŐ Miről, pajtikám? Ki vele, miről?

JÁNOS Hogy Zsuzsa meg én . . . jóban voltunk. GYŐZŐ

Mondom. Nemhiába van ilyen szimatom. Szóval te meg ő?

JÁNOS Mióta van meg ez a jó szimatod? Ezt is Nyugatról hoztad?

GYŐZŐ Csak semmi szemtelenkedés. A szimatom még az illegitimitásban fejlődött ki. Örököltem. De tartunk sorrendet. Mikor voltatok tehát jóban?

GYŐZŐ és JÁNOS *(egyszerre)* Régen.

GYŐZŐ Igen, ezt már tudjuk. Tovább! Megcsaltatok? JÁNOS

Meg. De ez olyan neveltséges. Es én végeredményben nem csaltalak meg, csak a feleséged. GYŐZŐ Igen. Ez fontos, érdekes adalék.

JÁNOS De eredetileg nem csalt meg. Én előbb voltam, mint te.

GYŐZŐ Mi a fene. Előtte is, utána is? No, ez derék. Itt most azért egy pillanatra meg kell fogódkodnom. De hatoljunk mélyebbre. Hová is? Nem tudom. Össze vagyok zavarodva.

JÁNOS Csak hülyítesz, igaz?

GYŐZŐ Én téged? Talán te engem! Mindig is ez volt a kedvenc passziód, hogy belőlem hülyét csinálj. Nem szégyelled magad: bántani a kisebbet!

JÁNOS Sajnálom. Azt hittem, rég tudsz mindent.

GYÓZÓ Ráadásul övön alul. Mikor övön alul különben is olyan érzékeny vagyok. Ért már itt ugyanis egypár sérelem. Majd mindjárt meg is verekszünk. Csak előbb inni kellene valamit. Legalább egy kávét. Micsoda csőd, hogy az embernek élete delelőjén még a reggeli kávéért is nap mint nap le kell győznie a természetet. Meg fázom is. Nyűgös lettem miattad.

JÁNOS Főzzünk kávét. Én is innék.

GYÓZÓ Innál? Na, ne mondd! Innál a kávémből is, mi?

Milyen kis potyaleső lettél. Vagy mindig is az voltál? JÁNOS Dedikálom neked az összes tanulmányomat.

GYÓZÓ Kösz. Van bőven vécepapírunk. Inkább add ide az egyik pokrócot. Az én pokrócaim. Nem elég a feleségem, a whiskym, a hasisom, a kávé, még a pokrócaimat is elveszed? Csak úgy idejön, és lefekszik a pokrócaimmal. A barátom. A volt jó barátom. Akinek csak a feleségem kellett, aztán mikor elhasználta, lepöckölt bennünket.

JÁNOS Ugyan már. Nem pöcköltem le senkit.

Közben átadott Győzőnek egy pokrócot. Győző feláll, maga köré teríti, és fel-alá kezd járkálni benne. Lengeti, mint valami tógát

GYÓZÓ De lepöcköltél. Mert büdös voltam. Pártszagom volt, pénzszagom volt, neurozisszagom volt, zsidószagom volt, és gőgösen lepöcköltél. Mert akármit csináltam, én labanc maradtam, te meg kuruc akartál lenni. Mindig is éreztem, hogy csak te kellesz nekünk, mi nem kellünk neked. De lám csak, most kiderül, hogy Zsuzsa legalábbis kellett neked. És a mi kurucunk most megint itt vitézkedik.

JÁNOS Vitézkedik!

GYÓZÓ Ordódy Vitéz János! Elő a farbával, csak tapizni jöttél vagy másért is!? Mire kellünk mi neked most egyszerre?

JÁNOS Tegnap jobban örültél nekem.

GYÓZÓ Tegnap ellágyultam, mert újra tiszta lettem és naiv, mint amikor szerelmes voltam beléd. De azóta kiderült, hogy rútul megcsaltál és becsaptál.

JÁNOS Te szerelmes belém? Ez irodalom.

GYÓZÓ Neked az. Neked minden irodalom. Te már nem is élsz. Zsuzsát se merted újra elcsábítani. Nekem viszont minden élet. Az irodalom is élet. Én igenis imádtalak téged. Bálványoztálak. Szerettem volna, ha a bizalmasod lehetek. Ha beavatsz a titkaidba. Mert még nem tudtam, hogy a titkaid ócska kis kihágások. Vagy a góg kavernái.

JÁNOS *(felnyerít)* Belédél költő lett! A góg kavernái! GYÓZÓ Sikertől végre legyűröm magamban az összes régi megaláztatást, és erre újból beállít, és nevetségessé tesz!

JÁNOS Mondtam már: báméskodtam az utcán, mélyebbre tiporva, mint te valaha is, rám dudáltak Halászek, beültünk a Pentába, ott vetődött föl, hogy ugorjunk el hozzátok.

GYÓZÓ Hát persze. Csak úgy potyognak ide. Jönnek, benyomulnak és összejárnak, lelegetnek mindent. De ne térjünk el a tárgytól. Néhány delikát részlettel ha szolgálnál.

JÁNOS Zsuzsával együtt kellene. *Így* nem fair. Most így mintha mi játszanánk össze a háta mögött.

GYÓZÓ Na és? A másik két felállás már megvolt, most jön a miénk. Annak idején ez félbemaradt. Most majd bögve egymásnak feszítjük az agancsunkat, és meg-vívunk. Ropi? A fele a tiéd. Rossz borbén vagy. Sajnálak megverni. Szakállat növesztesz?

JÁNOS Nem, csak napok óta nem borotválkoztam. Napok óta csövezek.

GYÓZÓ Nincs kedved hazamenni, mi?

JÁNOS Hát nincs.

GYÓZÓ Torslusszópánik. Midlife crisis. Majd lesz infarktusod és prosztatamegnagyobbodásod is. Nálunk keresed a megoldást? *(Nagyot nevet)* Az Úr nem ver bottal. És lesz majd kapsz otthon is. Mert végül haza-megyünk mindnyájan. Megverve, lehajtott fejjel, de hazamegyünk.

JÁNOS Te mindent tudsz már az életéről?

GYÓZÓ Én, barátocskám, mindent.

JÁNOS Adj tanácsot, mitévő legyek.

GYÓZÓ Nem adok. Fordulj fel.

JÁNOS Kérj valamit, és én teljesítem. Elmagyarázom neked, miért szép a Medici-síremlék Firenzében. Vagy beavatlak Wagner zenéjének titkaiba.

Nevetnek

GYÓZÓ Ez jó. Ezek ma nyerő investíciók. Szóval nem vagy boldog?

JÁNOS Ha ez örömet szerez neked, nem.

GYÓZÓ Istenem, ha elgondolom, milyen laza és hűvös voltál régen. Réges-régen. Te voltál a hűvös bonckés. A messze tekintő. Az ilyenek ingerlik a nők libidóját. Iszonyú féltékeny voltam rád a hódításaid miatt. Ha én varázspálcám bezzeg rozsdásodhatott, nem bánta senki. Jó, ha én föl-főleltem néha. Erről jut eszem-be: a fiam mintha rád hasonlítana. Leszel szíves át-venni őt tőlem.

JÁNOS Képtelenség, hogy te nem tudtál erről semmit. De ennél is nagyobb képtelenség, hogy én most elszámoljak neked ezzel.

GYÓZÓ Legalább mondd azt, hogy könyörgök, bocsáss meg, mea culpa, mea culpa, és szaggasd meg a te fehérneműdet. Az nem képtelenség, hogy soha egy árva szót se szóltál? Ajánlottál volna legalább egy regényt, amely hasonlóról szól. Ahogy Hamlet is példabeszédet játszat el a színészekkel. Énnálam ilyen finom, kulturált megoldásokkal lehet leginkább célt érni.

JÁNOS Azt újból leszögezném, hogy én voltam előbb. Az első felvonásunkra még akkor került sor, amikor nem is ismerted őt, csak engem.

GYÓZÓ Hát persze, én csak betolakodó vagyok. Meg-szálló. A honfoglaló te vagy.

JÁNOS Nem előjogról beszélek, hanem mentségről. Mi-kor megismerkedtem veled, még nem tudtam, hogy később kénytelen leszek hazudni neked. Erről a kis enyhítő körülményről beszélek.

GYÓZÓ Micsoda beszélgetés! Mint egy klasszikus dráma-ban. Szerelem és becsület!

JÁNOS Nem akarok és nem tudok most itt semmit se jóvátenni. Nincs is mit. Annak a játszmának már vége, ez most már itt egy új játszma, új szerepekkel, más játékszabályokkal. Mi már nem azok vagyunk, akik voltunk.

GYÓZÓ No, igen, az idő. Az idő, amely leperreg. Meg az ő vasfoga, amely mindent szétrág. Egy perc néma mélézás a letűnt idő emlékére. Csak az a bökkenő, hogy én a régi vagyok. Én nem változtam.

JÁNOS Dehogynem. Hol vagy te attól, aki voltál! Csak áztatod magad, hogy nem változtál.

GYÓZÓ Miért, milyen voltam?

JÁNOS Feszült, görcsös, de robbanékony. Vad, otromba, de rajongó. És most meg nevetségesek vagyunk. Én már csak kiűritett bérház vagyok, amelyet le fognak bontani, és már verik be az ablakait. Már csak egy alagsori műhelyben pislálok az élet, egy olyan özön-víz előtti lakatos- vagy könyvkötőműhelyben. Azok ott a zsigereim, amelyek olyan állhatatosan dolgoz-nak, mint elfelejtett, régimódi iparos.

GYÓZÓ És én? Én most milyen vagyok? Talán ha szintén egy ilyen ügyes hasonlattal...

JÁNOS Te... nem tudom... mint egy Volvo-motor egy Trabant-karosszériában... vagy mint egy Trabant-motor egy Volvo-karosszériában... Minket nem egy teljes életre találtak ki, hanem csak egy szezonra. Ócska, olcsó szezonáru vagyunk. Bóvli. A szezon elmúlt, és mi még azt hisszük, kellünk, és kelletjük magunkat. Mi vagyunk azok, akik összetévesztik a szezont a fazonnal. Régen a férfiak belenőttek a szakállas, poca-kos polgártárs szerepébe. Én lassan kinövök magamból, abból, akinek a képében még mindig fellépek, és szörnyeteg leszek belőlem. Egy kentaur...

GYÓZÓ Egy viziló és egy kentaur... Ha ideszámítjuk még Dezsőt, aki egy tapír, már egy kis állatkert. Meg-van hozzá a növényzet is, veszünk kismadarakat egy állatkereskedésben, és azok az orrunkra ülnek, és lecsipegetik a mitesszereinket. Mondanék én neked valamit, te kentaur. Te nagyokos lakatos. Te ma éjjel is megkürtad az én szende kicsi feleségemet.

JÁNOS Ha mondom, hogy nem. Különben mit bizonygatom. Kérdezd meg Zsuzsától, vagy higgy, amit akarsz.

GYÓZÓ De akartad. Na, most megfogtalak, valld csak be. A száraz tényeket kérném.

JÁNOS Miféle tényeket?

GYÓZÓ A rút megcsalásom tényeit.

JÁNOS Ott kezdeném, ahol te még csak álmodoztál a nőről. Nem vették fel elsőre az egyetemre. Az úri származása miatt. Akkor ment el ápolónőnek. Előbb

a Jánosba, onnan a Kútvölgyibe. Ez hatvanhat-hatvanhétben volt. Összel ismerkedtünk meg egy házibulin. Hazakisértem az Ostrom utcába. Esett az eső, át-ázott a cipóm. Egy nagy nehezen befűtött leányfalui vikendházban szeretkeztünk először. Eltörtük az egyik székes karfáját. Olyan kanyargós koloniali bútor volt. Elképzelhetetlenül fiatalok és mohók voltunk.

GYÓZÓ Jaj, de izgalmas. Tovább.

JÁNOS Nem innánk előbb mégis egy kávét? Csak nagy vonalakban emlékszem már ... számomra már nagyon távoli dolgok ezek.

GYÓZÓ Lásd, kivel van dolgod. Kapsz tőlem egy kávét. *(Kimegy a konyhába, matatni kezd a kávéfőző körül)*

János lassan utánamegy. Megáll az ajtófélfának támaszkodva. Győző bekapcsolja a tűzhelyt, örölt kávé kanalaz a kávéfőzőbe. Kis ideig csend van

Én tényleg nem változtam. Ugyanolyan infantilis, hisztérikus, neurotikus és tehetséges vagyok, mint régen. Nagy magyar építész lehetett volna belőlem, nem kellettem nagy magyar építésznek, csak kis magyar sipistának. Nagy magyar beruházók helyett kis magyar zsebmetszőknek terveztünk, és én átkepeztem magam tiszteletbeli számítástechnikusnak. Van itt fenn egy kis számítóközpontom, csupa illegális import-holmi, olyan softverrel és hardverrel, amilyen ma nálunk még kutatóintézeteknek sincs. Kifelé unott, ki-égett, adózó építész vagyok, befelé szenvedélyes és zseniális hacker. Tudod, mi a hacker? Aki kedvtelésből meg talán másért is fel-alá sétáfkál a világ adatátviteli rendszereiben. De lényegében nem változtam. Itt volnék különben még? Hát normális vagyok én, hogy itt hevertetem magam paragon? Ezzel a potenciállal a fejemben? Pedig kicsoda pofon lehetne apámnak is. Na, mi lesz, nem verekszünk?

Ökölvívóállásba helyezkedik, pattog, mint a bokszolók a ringben, szurkál az öklével János felé, bemázol egyet a mellére, le akar csúszni a pizsamanadrágja, újra meg újra felrántja, kelletlenül János is harcállásba helyezkedik, ugrálnak a szűk konyhában, fellöknek egy hokedlit. Győző egy karatemozdulatot akar bemutatni, de elcsúszik a konyha kövén, és nagyot nyekken. Jajgat, de közben a röhögés is rázza. Ekkor megszólal a nap-paliban a telefon. Győző feltápáskodik, és sántikálva a készülékhez siet, felkapja a kagylót, de nem szól bele, csak hallgatózik. Aztán visszateszi a kagylót, lábujjhegyen felsiet az emeletre, átvág a hálósobában, benyit a dolgozószobába, ahol monitorok, számítógépek, kábelek látszanak. Megnyom egy-két gombot, figyel, vár. A hálósobában Zsuzsa ébredzik

ZSUZSA Ki volt az?

GYÓZÓ Fordulj be, és aludj, a zápor, az veri ablakod.

ZSUZSA Hány óra?

GYÓZÓ Fél tíz. Újévi üdvözlőteit küldi a Pentagon. Valaki szórakozik, ha elkapom, összemorzsolom a programját.

ZSUZSA Lassan menned kell a reptérre.

GYÓZÓ De a hidegtalakért te méész.

ZSUZSA Nem bírok felkelni.

GYÓZÓ *(átjön a hálósobába)* Segíték. Az egyik volt szeretőddel verekedtem éppen. Nem vagyok véres? ZSUZSA Micsoda? Mit beszélsz?

GYÓZÓ Megyek, adok neki reggelit. Nem tudod, hány percesen szereti a lány tojást?

ZSUZSA Csak nem dőlél be neki már megint? Mit etetted meg veled?

GYÓZÓ Te mitől vagy véres? Vagy csak elpirultál?

Othagyja a kába Zsuzsát, visszaereszkedik a konyhába, ahol János őrizte a kávéfőzőt, és most magába roskadva ül az előbb felborult hokedlin. Győző és János folytatódó jelenete alatt Zsuzsa is fölkel, még álomittas, lehet, hogy altatóval aludt, a lépcső tetejéről kicsit fülel lefelé, aztán vállat von, és bemegy a fürdőszobába zuhanyozni. Fürdőszobazajok még ezután is kihallatszanak

(Jól mulatva magában) Ő még tagad. De majd jön mindjárt a szembesítés. Remélem, nem készülsz meg-futamodásra. Úgysem engednélek el. Csinálunk egy kis szilveszteri túzijátékot. Folytatjuk majd a mér-

közést is, csak előbb kicsit regenerálodom. Szóval nem hallottál még a hackerekről?

JÁNOS Nem.

GYÓZÓ A hackerek többnyire sápadtak, mert késő éjszakáig ülnek a gépeik előtt, kódokat és programokat dolgoznak ki, és ha van rá pénzük, telefonon mászkálnak idegen adatbázisokban. Olyan delejes tekintettel merednek a billentyűkre és a képernyőkre, mint Mozart komponálás közben a vörösboros poharára. A hackerek új emberfajta képviselnek: a vaskorszak embere után a szilíciumkorszak emberét. A lelkük már nem a testükben fészkel, mint a homo sapiens-nek, hanem a mitikus hatalmú szervükké növesztett számítógépben. Már Marshall MacLuhan az emberi idegrendszer planetáris kiterjesztésének nevezte hűsz évvel ezelőtt az elektronikus médiákat, pedig akkor még többtonnásak voltak az első számítógépek. Egy ilyen három hűtőszekrényi gépbe írták az első sakk-programot, amelyet MacHacknek neveztek. Az első legendás hacker az amerikai légvédelem egy híradója volt. Kapott egyszer valami blöd reklámajándékot, egy kis tarka játék sípot. Belefűjt, és megállapította, hogy 2600 hertz frekvenciájú a kibocsátott hang, és ezzel le lehet állítani a telefonközpontok számlálóberendezéseit. Éveken át kutatta fűttyentéseivel a nemzetközi telefonhálózatok titokzatos labirintusát, és végül a következő mutatóványig vitte: két készülék volt a szobájában, az egyikkel tárcsázott, a hívás Tokión, Indián, Görögországon, Dél-Afrikán, Londonon és New Yorkon át körbejárta a világot, és megcsörgette a másik készüléket. Halló! mondta az egyik kagylóba, és hűsz másodperc múlva a másik kagylóból hangzott fel a hallózása.

Közben kifőtt a kávé, csészékbe töltik, hörpölgetik

Na, most, ami a mi kettőnk ügyét illeti, még valamit. Ennekem az a véleményem, hogy te most újra szeretője vagy a feleségemnek. Várjál, ne szólj közbe. Az embert a felesége általában megcsalja. A feleséget meg az ember. Ő általában tud az én szeretőimről, én nem az övéiről. Nem érek rá, meg ő ügyesebb is. Milyen egyszerű volna, ha most kiderülne, hogy te vagy az a szerető, aki biztos van, csak nem tudok róla. A hézagpótló — kétféle értelemben is. Olyan ez, mint az az istenbizonyíték, miszerint Isten létezésére szükséges és elégséges bizonyíték, hogy Isten ki van találva. Ha mégsem volnál a szeretője, legyél te az. Veled már ügyis megcsalt. Elmondanád, mit csinál-tok, és az engem is felizgatna.

JÁNOS Esetleg leskelődhetnél valami lukon.

GYÓZÓ No lám csak. Hát kinek ne ajánlanám föl az én féltett, imádott nőmet, ha nem az én volt kenyeres pajtásomnak? Itt van, cimborá, nesze, falatozzál belőle, szívesen adom, az enyém. Mikor adhattam én neked valamit? Nem kellett neked tőlem soha semmi. Az enyém mindig csak a levetett ötlet volt, a leve-tett divat, a levetett füles, a levetett nő. Én mindig a főcenzor fia voltam, aki örüljön, ha egyáltalán be-veszik a buliba.

JÁNOS De most aztán már igazán te vagy a nagyfiú, nem? Most aztán már igazán benne vagy a buliban!

GYÓZÓ A dolog nem ilyen egyszerű. Homokra nem lehet várat építeni. Mi soha nem számoltunk el egy-mással. Én mindig is úgy éreztem, hogy nekünk el-számolnivalónk van még egymással. Hát nem kiderül erre, hogy de még mennyire? ! És neked régen is voltak ilyen szemétségeid. Linkségek, inkorrekségek. Hányszor nem jöttél el, nem hívtál föl, amikor meg-beszéltük! Polyton eltűntél. Megbeszéltük, hogy megyünk stopponni Jugóba, elmentél se szó, se beszéd valaki mással. Máig nem tudom, kivel.

JÁNOS Árpáddal és Triköval. Micsoda mélységek!

GYÓZÓ Összejátszottál Árpáddal a hátam mögött. Tiltott könyveket adtam kölcsön nektek, elhánytátok, nem adtátok vissza őket. Meg ahogy mindig mélyen hallgattatok az egész zsidókérdésről, közben a hátam mögött másról se volt szó.

JÁNOS Ez nem igaz. Ezt kikérem magamnak. GYÓZÓ Jó, lehet, nem tudom, mindenesetre lekezelte-

tek, égettetek. Nem voltam nektek elég beleváló, elég tőkös. Ti eszerint mértetek.

JÁNOS Ugyan már, most mi a bajod? Hogy nem voltál sztár? Hogy nem te voltál a bandavezér? Hogy csak Nemecek voltál? Ez a bajod? Te még mindig itt tartasz? Hol élsz, ember? Árpád meghalt! Belehalt eb-be a kurva életbe, megörjítették, kinyírták az inkvizitorok, köztük az apád, és te most azzal jössz, hogy Árpád néha csúfondárosan a képedbe röhögött? Észre se veszed, hogy közben emberek beledöglenek abba, ami azóta történik?

GYÓZÓ Inkvizitorok? Ezt hogy érted?

JÁNOS Hát nem azok?

GYÓZÓ De honnan vetted ezt a szót? Hogy inkvizitor? Hogy a faterom inkvizitor?

JÁNOS Mi bajod ezzel a szóval? Inkvizitor. Tőlem lehet más is, mandarin vagy basa. A lényeg, hogy mozdíthatatlan masztodonok. Mint a hangyákat seprük le magukról az izgómozgó írástudókat.

GYÓZÓ Azt hiszed, én nem döglök bele az apámba? Ha valaki igazán beledöglök, az én vagyok. És ti segíthettek volna, hogy megszabaduljak tőle. De nem segíthettek. Bibsi funkciyerek. Jó a szövege, vág az esze, lázad is az istenadta, de nem közénk való. Miért nem? Még a feleségemet is elkanalaztad. Ki tudja, mi lett volna belőlem, ha befogadtok, ha őszinte vagy hozzám. Ha nem versz át még te is. Talán nem esek ki a selejtezőn. Bejuthattam volna a döntőbe.

JÁNOS Hová a fészkes fenébe juthattál volna be? Mi-féle döntőbe?

GYÓZÓ A felelősséget, azt bezzeg nem vállaljuk. Tiporni, vérnószni, azt igen, a sebekért felelni, azt nem! JÁNOS Sebekért, te szegény! Elmebajos vagy.

Kis szünet

GYÓZÓ *(feláll, és a szűk konyhában keringve beszél tovább)* Don Carlos is az volt. Nem a Schiller- meg a Verdi-féle, hanem a történelmi alak. Kiszéreties, hogy inkvizitornak mondtad az apámat. Én ugyanis a magyar Don Carlos vagyok. A sváb-hegyi Don Carlos. Tudod te a történelmi Don Carlosról, hogy szopós korában három dadájának leharapta a mellét? Hogy legkedvesebb játszótársa egy kis elefánt volt? Hogy dadogott? Hogy olyan csizmát akart csináltatni, amelynek a szárába két pisztolyt lehet elrejtetni, de a cipész Don Carlos apjának parancsára szorosan lábhoz simuló csizmát csinált, mire Don Carlos dühében apró darabokra vágta a csizmát, a darabokat ott a helyszínen megfőzette, és ezzel a főzeléssel etette meg a szerencsétlen csizmadiát? Tudod te, hogy miközben hajdan tömködted a sors által nekem szánt nőt, luksógórságba kerültél a főinkvizitornal, az én atyámmal? Az én nagyságos atyám, Nagy Fülöp király elvtárs is szeretője volt tudniillik Zsuzsának! Tudtad ezt, kispajtás? Vagy én is tudok neked újsággal szolgálni?

JÁNOS Apád Zsuzsának?

GYÓZÓ Bizony ám. Ebbe a titokba bezzeg már nem avatott be!

JÁNOS Mikor volt ez? De nem is igaz. Most találtad ki. Most te akarsz átverni engem.

GYÓZÓ Párttörténeti titokba avatlak be, remélem, tudod?

JÁNOS Nem érdekel a párttörténet. És ez nyilván ugyanolyan képzelődés, mint hogy én még mindig csallak Zsuzsával. Neked, úgy látszik, szükséged van az ilyen mazochista fantáziaképekre.

GYÓZÓ Lehet. Talán a sebek okozzák, amelyeket ütöttél rajtam.

JÁNOS Inkább az apád. Inkább rajta és ne rajtam kérd számon a sebeidet. Ő tett tönkre.

GYÓZÓ Az apám, igen. De őneki ez volt a hivatása. Hogy tönkretegyen. Tőled viszont azt vártam, hogy helyrehozol.

JÁNOS Ezt is most találtad ki. Soha semmi ilyesmit nem vártál tőlem. Árpáddal én még évekig ellenálltam, mikor te már csak a karriereddél törődöttél.

GYÓZÓ A karrieremmel! Hol van itt karrier? Mutass rá egy magyar karrierre. A karrier hódítás. Az apám, az még igen. Nagy szoknyapecér is volt az öreg. Már az illegalitásban kitűnt libidójának osztályharcos el-kötelezettsége: sorra terítette le a szép keresztény úrinőket. Anyámat végül öngyilkosságba kergette a nőivel. Vagy nem azokkal. Nem tudom. II. Fülöp

négy feleséget és számtalan szeretőt nyúlt el. Zsuzsát a Kút völgyében cserkészte az első infarktusa után. JÁNOS Az mikor volt.

GYÓZÓ Akkoriban, mikor téged is bebocsátott a titkos kertcskéjébe. Hatvanhét tavaszán. Negyvenkilenc éves volt. De kiheverte. Pár hét múlva már vígan párosodtak.

JÁNOS Honnan tudod?

GYÓZÓ Tudom.

JÁNOS Zsuzsától?

GYÓZÓ Tőle.

JÁNOS Utólag elmesélte?

GYÓZÓ Igen. Mindent megbeszéltünk.

JÁNOS Rólam viszont egy szót se mondott.

GYÓZÓ Rólad egy szót se. Talán nem számítótál. Talán nem hagytál benne mély nyomot.

JÁNOS Azért feküdt le az apáddal, hogy bejuttassa az egyetemre.

GYÓZÓ Honnan tudod, Salamon bölcse?

JÁNOS Ez evidens. Zsuzsától kitélik.

GYÓZÓ Te nem ismered az apámat. És Zsuzsáról is mit tudsz? Kis lopott kettýintésekból. Te csak egy futtában bekapott sütemény voltál neki. Egy szórakozottan elnyalt fagyó.

JÁNOS És az apád? Az szerinted mi volt neki?

GYÓZÓ A nagy hím. A nagy sörényű oroszlán. A borzongató kihívás. Kokettálás a nagysággal, a történelemmel.

JÁNOS Jézusom. És ezt épp te mondd?

GYÓZÓ Ezt is megbeszéltük. Neked ez úgyis magas. Te mezítlábás vagy ehhez. Nem ismered a hatalom, a nagyság, a rafinéria szédületét.

JÁNOS Az apáddal akarsz megverni, te szerencsétlen? Még kiderül, hogy ő vétette el veled Zsuzsát! Fiacskám, itt ez a jó házból való úrilány, elveszed feleségül, jót fog tenni a pszichédnek, megbeszéltük a lány-nyal, úgyesen fog bánni veled. És ellenszolgáltatásul kikötötte, hogy néha ő is igénybe veheti egy fordulóra?

GYÓZÓ Vigyázz, mert sárga lapot adok.

Egy darabig némán ülnek a konyhaasztalnál, mind a ketten kényszeresen fogdosnak, nyomkodnak valamit, ami a kezük ügyébe akad. Most teljes a csend, a fürdőszobából se hallatszik ki semmi, mintha Zsuzsa már a világon se volna

Mennem kell a reptérre. Dezsóékért. Jönnek ők is estére. Egy kis szentimentire. Sárával együtt jönnek. Tudod, ki Sára?

JÁNOS Nem.

GYÓZÓ A lányom. Nagy Sára. Teniszezik. Az ATP ranglista ötszázhuszonnyolcadik helyezette. Tegnap Palermóban játszott. Kikapott valami spanyol lánytól. Nem jutott a döntőbe. De ő még fog. Sok-sok döntőbe. Neked is van egy lányod, ugye?

JÁNOS Van. De ő még csak a selejtezőnél tart. Hetedikes. Az anyjával él. Ritkán látom.

GYÓZÓ Gyere el este te is. És akkor majd megverekszünk. Igazi pankrációt rendezünk. Csak a fejem lágyára vigyázz, mert még nem nőtt be. Mutasd a tiéd. *(Feláll, és megtapogatja János feje búbját)* Jó kemény. A tiéden már fát lehet vágni. Don Carlosnak trepanálták a koponyáját.

Sánta, félvállas, csenevész fiú volt. Félszeg, szűzies. A király már aggódott értem, és orvossal is megvizsgáltatott. Később aztán már rohamos fejlődésnek indultam. Kislányokat korbácsolattam meztelenül. Emlékszel, mikor úgy berúgtam egyszer, hogy kiestem a taxiból, mert rosszul volt becsukva az ajtaja? Még most is itt a nyoma, ez a heg. Kérlek szépen, Don Carlos, mikor már felébredt neki a nemisége, egy éjjel valami titkos lépcsőn tők-sötétben akart lemenni a királyi palota kertészének kislányához, hogy megkorbácsolja a varázspálcájával, de megbotlott és lezuhant, bevverte a fejét egy vas-ajtóba. Órák múlva itt találtak rá a szolgálai. Három hónapig feküdt utána, egyszer öt napig delirált, végül trepanálták a koponyáját. Még tartozol a történet folytatásával.

JÁNOS *(némi erőgyűjtés után fog bele)* Találkoztunk egyszer a városban, leültünk beszélgetni egy presszóban. Rettentő banális az egész. Elmondta, milyen nehéz melletted, hisztériázol, veszekszel, család satöbbi.

(Győzőre néz, Győző gondterhelten figyel) Vigasztaltam, mentegettelek, magyaráztalak.

Győző bólint

Mire ő, hogy én milyen jó fiú vagyok. Győző

olvadozást mímel

És közben mind a ketten a vikendházi szobára gondoltunk.

Győző arca elkomorul. Rosszallóan csóválja a fejét

Az olajkályhára, a hideg ágyneműre, a forralt bor-ra, a kutyaugatásra, a veritékszagra. Megszorította a kezemet, és majdnem könnyes szemmel búcsúztunk el egymástól.

GYŐZŐ A bimbó kibűjt.

JÁNOS Nyilvánvaló volt, hogy fel kell hívnom. GYŐZŐ

De mennyire.

JÁNOS Mondjam?

GYŐZŐ Hát persze.

JÁNOS Akkor ne szólj közbe.

GYŐZŐ Pardon.

JÁNOS Fel is hívtam. Érdeklődtem, mi újság, hogy vagytok, ő is. Hívogattuk egymást, még egyetemre járt, pszichoanalízist tanult zárt körben, konspiratív légkörben, lehet, hogy apád áldása oltalmazta őket. Neked kezdett meglódulni a tervezés, elhanyagoltad őt. Akkor még sokszor voltunk együtt mindnyájan, mindenki borzasztó fontosnak tartotta önmagát, örökké sügött-bügött mindenki mindenkivel. Mind a ketten tudtuk, hogy előbb-utóbb újra abban a vikend-házban találjuk magunkat, és hogy akkor majd megint olyan lesz, mint volt, és hogy az nagyon jó lesz, de még annál is jobb ez, ami most előtte van. Mert utána már soha többé nem lesz olyan jó, és ezért érdemes még egy kicsit várni rá.

GYŐZŐ És a csúcspont? Az ágyjelenet?

JÁNOS Azt már annyiszor láttad moziban.

GYŐZŐ Jó volt?

JÁNOS Jó.

GYŐZŐ Ott a vikendházban?

JÁNOS Ott.

GYŐZŐ Akácos út tizenhét?

JÁNOS Többnyire.

GYŐZŐ Hetvenegy tavasza?

JÁNOS Igen.

GYŐZŐ Gondoltam. Hektikás tavasz volt. Hol meglódukt az időjárás, hol visszatáncolt. Vad, szeles, hó-záporos napok.

JÁNOS Igen, lehet. Sok ilyen tavasz van. Mi már elmondhatjuk, hogy sok ilyen tavaszt megértünk.

GYŐZŐ Jól emlékszem rá. Akkor halt meg az anyám. Öngyilkos lett. Ezt most nem azért mondom, de akkor halt meg. Nem tehetek róla. Nagy rakás altatót vett be, és meghalt. Állítólag hagyott hátra egy levelet, de sose kaptam meg.

JÁNOS Miféle levelet?

GYŐZŐ Apám szölte el magát egyszer. Hivatkozott arra a levélre, abban a hiszemben, hogy én is ismerem. Csak később kapcsolt, hogy hiszen azt eltüntette előlem. Felbontotta, elolvasta és eltüntette. Én aztán sokszor próbáltam elképzelni, mit írhatott nekem anyám abban a búcsúlevelében. Mit tudhatott ő egyáltalán, aki olyan naiv maradt, hogy azt hitte, eljut hozzám a levele, ha nekem címezve az éjjeliszekrényén hagyja. Talán éppen azt akarta tudatni velem, mint Hamletnek atyja szelleme, hogy micsoda gaz árulás történt ellenünk. És hogy álljak bosszút, törüljem le a gyalázatot. Nem álltam bosszút.

Megint elhallgatnak, gyötrik-gyúrják a kezük ügyébe akadt tárgyat. Zsuzsa kijön a fürdőszobából, és öltözködni kezd

JÁNOS Árpádnak is volt az a könyve, aminek a kéz-iratát állítólag apád utasítására süllyesztették el. Többször beszélt nekem róla a halála előtt. A szel-

lemi végrendeletének nevezte. Olyan állapotban volt már akkor, hogy nem lehetett tudni, mikor beszél tényekről és mikor képzelődik. Dugdosta a kéziratot, kizavart a szobájából, hogy találkozzunk a sarki kocsmában. Néha órákig vártam rá ott. Mindig ígérte, hogy majd olvas fel belőle, csak be akar fejezni egy gondolatmenetet. Másoknak is beszélt a kéziratról, az meg, mikor meghalt, szörén-szálán el-tűnt. Lehet, hogy nem is volt semmi, de mindenki azt rebesgette, hogy elvitték, lefoglalták. Állítólag járt apádnál is kihallgatáson, ki tudja, mit össze nem hordott neki. Talán veled revolverezte. Valamit biztos írt, mert örökké az írógépnél ült. Tudsz te erről valamit?

GYŐZŐ Nem tudok semmit. De azt tudom, mi a mi bajunk.

JÁNOS Na mi?

GYŐZŐ Hogy gyűlöljük magunkat. Ha szereti magát az ember, az kötelez. Akkor vagyok valaki, akkor nem lehet annyiban hagyni. Ha nem szereti, lehet hagyni a fenébe. Dögöljenek meg. Sőt beledöglök én is. Apám világlétében imádtta magát, Spanyolországban szent fogadalmat tett, hogy tűzön-vízen át a kommunizmus ügyét fogja szolgálni, mert olyan nagy-szerű emberhez, mint ő, csak ez méltó. Ötven éve szívja a napi harminc-negyven Gauloises-át. Micsoda önimádat és megalománia kellett ahhoz, hogy 44-ben csináljon egy gyereket Párizsban, és azt Viktornak keresztelje el! Képzeld csak el, két robbanás közt világra hoz az anyám, és Viktornak keresztelnek el, mert a titkos adók már a partraszállást rebesgetik!

JÁNOS Apád visszavonult, miután elvetted Zsuzsát? Csak megbeszéltétek ezt is.

GYŐZŐ Érdekel, mi? Elvégre te is érdekelt vagy az ügyben, nem igaz? Kérdezd meg a barátnődtől. Na, verekszünk még egy kicsit?

Megint megszólal a telefon. Győző felugrik, felkapja a kagylót, és belehallgat. Aztán megint felszökdel az emeletre, be a dolgozószobába, lehuppan a műszerek elé, és nyomkodja a gombokat, billentyűket. Végül behúzza maga után az ajtót. Zsuzsa időközben már lejött a nap-paliba, megnézte magát a tükörben, cigarettára gyűjtött, hallotta Győző és János utolsó szavait, most még egy-szer belenéz a tükörbe, aztán belép a konyhába

ZSUZSA Hmm, micsoda finom kávéillat! Jut nekem is?

Függöny

MÁSODIK FELVONÁS

A szín ugyanaz, mint az első felvonásban. A cselekmény ugyanott folytatódik, ahol az előbb abbamaradt. A cezúra, a szünet mégis fontos, hogy a néző egyrészt kicsit eltávolodhassék a két főszereplőtől, lélegzetvételnyi időre legalább távlatból tekinthessen viszonylataik-ra, másrészt, hogy Zsuzsa megjelenése hangsúlyosabb-nak tűnjék, kimerevített állóképként rögződjön a néző tudatában. A második felvonás úgy kezdődik, mintha ez az állókép mozdulna meg. János belenéz a kávéfőzőbe

JÁNOS Még van benne. *(Kitölti Zsuzsának)*

Zsuzsa tejszínt, vaját vesz ki a hűtőszekrényből, kalácsot szel magának, és vajas kalácsot eszik a tejeskávé mellé

ZSUZSA Egyél te is. Vagy mást kérsz? Felvágottat? Tojást? Műzlit?

JÁNOS Köszönöm. Semmit. Nem vagyok éhes.

ZSUZSA Hogy aludtál?

JÁNOS Jól. Nagyon jól. Rég nem aludtam egyfolytában ennyit.

ZSUZSA Ennyit? Öt-hat órát? Mióta vagytok fenn? JÁNOS Nem tudom. Ma még nem néztem órára. Fel-függesztettem az időbeliségemet.

ZSUZSA Ne mondd. Ilyen jól megy neked?

JÁNOS Nem kerül semmibe. A lényegyet látni, ha ki-néz az ember az ablakon. Pár napja leejtettem az

órám a fürdőszoba kópadlójára. Nagyon ideges voltam, és kicsüszott a kezemből. Hirtelen felindulásomban megtiportam. Felkaptam a franciakuлcsot, amivel előző este a csapat szereltem, és ráhúztam vele párszor az órámrá.

ZSUZSA És most jobban vagy?

JÁNOS Másképp vagyok. Úgy érzem magam, mint ami-kor egyszer álomban sárkányrepülő voltam. Csodálatos volt lebegni, csupa ismerős tájat láttam madártávlatból, de tudtam, hogy le fogok zuhanni. Végül zuhanni is kezdtem.

ZSUZSA Én bezzeg most nem álmodom, hogy mennem kell a hidegtaláért. Meg salátákat csinálnom. Rendet raknom, porszívóznom. Sösszüteményt, tej színt, kenyeret, szalvétát, gyümölcsöt vennem. Elmosogatnom, megterítenem, haját mosnom, kiszépitennem magam. Ha maradt volna még egy kis kávé.

JÁNOS *(töltene neki, de csak pár csepp van már a főzőben)* Főzők még egy fordulóval. *(Neki is fog mindjárt, a mosogatónál elmossa a kávéfőzőt)* Nincs szükségetek pohárnokra? Vagy csaposra? Tudok csapatot bővíteni is. Csapolni-papolni. Házhoz jövők.

ZSUZSA Most mondtad fel a bejárónóm. Vannak referenciáid?

JÁNOS Ma már nem divat a bejárónó. Ma már kis-vállalkozó férfiak, ifjú héroszok járnak takarítani, ablakot mosni. Ablakot mosni is tudok, igaz, kicsit foltosan, de porszívózní kifogástalanul.

ZSUZSA Mit mondtál el Győzőnek?

JÁNOS Ismerek egy fickót, kétméteres délceg dalia, okleveles ablakmosó, csillogó krómozott fémbőröndben hordja a szerszámaikat, mint egy életmentő orvos, káprázatos gyorsasággal végigfuttatja varázskendőit az ablakokon, és utána gondterhelten bepötyöggeti zseb-számológépébe a négyzetmétereket. Az egyetemen húsz éve nem mosták meg az ablakainkat, föl akartuk fogadni a saját pénzünkön, de csak a jövő nyáron kerülhetünk volna sorra, úgy be van táblázva. Megmostuk hát mi magunk. Az egyik docensnek tér-iszonya van, ő kimentette magát.

ZSUZSA Nálunk hat éve tataroznak, cserélik a csöveket, és egy betegszállító elcsüszott a malteron, és ki-törte a nyakát. A főorvos lopja a vécépapírt a vécékből. A takarítónó pedig gombát természet a pincében. Arról beszéljünk, mit mondtál el Győzőnek. De gyorsan, mielőtt visszajön. Azért toppantál be, hogy elújságold madárlátta ügyünket?

JÁNOS Madárlátta, ez jó. Nem azért. Elvégre Győző akár rég tudhatott is volna minderről. Honnan tudhattam volna, hogy Győző nem tud semmit? Egy-szerűen megfeledeztem róla, hogy volna itt bármi titkolnivaló. Úgy jöttem hozzátok, mint akikkel talán lehet még szabadon, felelőtlenül beszélgetni.

ZSUZSA Ugyan, sose lehetett. Emlékezz csak vissza, csupa ködösítés, titkolózás, gyanakodás, neheztelés volt itt régen is minden. Köztünk is, köztetek is, az egész vonalon. Te voltál az egyik főtítoknok. Sose lehetett rajtad eligazodni.

JÁNOS Nem sokkal az után, hogy összetiportam az órámat, eltűntem hazulról. Három napja eltűntem hazulról. Volt egy nagy jelenetünk még, jól összeszólkóztam a feleségemmel, mert én a nővére törülközőjével törültem meg a fenekemet, ő meg a ház-tartási pénzből méregdrága karácsonyi ajándékot vett a nővére gyerekeinek, akik most ott laknak nálunk. Már biztos kerestettek a rendőrséggel. Tegnap vizsgáztatnom kellett volna, de nem mentem be az egyetemre. Három napja csövezek, tegnap este ide keveredtem. Talán nem véletlenül, de nem is azért, hogy titkokat fecsejtek ki.

ZSUZSA De mégis, mit mondtál el neki? Lehet, hogy nem is az igazat mondtad. Lehet, hogy erre sem emlékszel már jól. Hogy képzelődsz. Lehet egyáltalán még tudni, mi is történt annak idején? Ezek rég el-évvült dolgok, nem jelentenek ma már semmit. Hogy megcsaltam, úristen! hát ki nem szarja le, hát számít az ma még valamit, hogy megcsaltam? Tudja ő azt nagyon jól, hogy megcsaltam, nemcsak veled, mással is. ő talán nem csalt meg? Ő is megcsalt. Egyáltalán, már maga a szó : megcsalt — megcsaltam ! Pont ez a család számítana olyan sokat, mikor a

csalások, hazugságok áradatában gázolunk reggeltől estig, és a szemünk se reben tölük.

JÁNOS Te miért nem mondtad el neki?

ZSUZSA Csak nem fogod számon kérni rajtam? JÁNOS Dehogy kérem. Én csak egyszerűen itt vagyok, itt ülök nálatok, úgy érzem, bizonyos fokig tényleg kívül az időn, az életem idején kívül. Nem kérek számon semmit.

ZSUZSA Jó, akkor beszéljünk valóban nyíltan. Tönkre-ment a házasságod. Van ilyen. Rosszul érzed magad. Van ilyen. Csak ilyen van. Árad a város pórusaiból a rossz közérzet. Fertőz, mint valami ragály. Azt akarod, hogy újra a szeretőd legyek? Tőlem vársz vala-mi segítséget?

JÁNOS Jézusom. *(Hosszabb szünetet tart. Kifőtt a második adag kávé, tölt belőle Zsuzsának)* Mint pszichiáter lennél a szeretőm vagy mint nő?

ZSUZSA Kérlek, ne sértegezz. Egyébként egy szóval se mondtam, hogy lennék.

JÁNOS Akkor miért kérdezed? Egyáltalán, mit kérdezel? Lehet, hogy ezzel is megsértlek, de őszintén szólva eszembe se jutott, hogy lehetnél újra a szeretőm. Hogy ez segítene rajtam. A helyzet reménytelen, de nem komoly, szokás mondani manapság. Szerintem igenis komoly. Most már vérre megy. De hát te vagy a pszichiáter, és lehet, hogy szerinted ez is csak tünet. Van neki latin neve. És még gyógyítható.

ZSUZSA Történt valami még azon kívül, hogy be-szennyeztet a sógornód törülközőjét?

JÁNOS Történt. Valami történt, csak tudnánk, mi. Lehet, hogy ez, lehet, hogy az. Ez is, az is. Elmondok két valamit Talán velük telt be a pohár. De lehet, hogy szépen beleolvadnak a többi valamibe. Még nincs tele a tartály. Köves talajban az emésztőgödrök lassabban telnek meg, mint márgás, agyagos talajban. A szennylé felszívódik a talajba, főleg szárazság idején, a gödör fenekén csak a tömör guanó marad. A talaj persze azért szennyeződik, mérgeződik, de a talaj sokat kibír. Karácsony előtt odaköltözött hozzánk a sógornóm. A feleségem nővére, a két gyerekeivel. Beteg volt, kórházban feküdt, a gyerekek a nagy-szüleiknél voltak, és a férje ezalatt eladta a lakást a fejük felől, és disszidált a szeretőjével. Egy öreg házaspárnak adta el, akik kifizettek neki négyszáz-ezer forint előleget, évtizedek óta gyűjtögetett vagyonuk nagy részét, egy szál kézzel írott nyugta el-lenében. Az egész berendezést is eladta a férj, az összes bútort, edényt, ruhaneműt, bizományiba, ócskásnak, vagy ki tudja, talán egyszerűen kidobált mindent, bosszúból, vitte valami szemétdombra, be-lehányta a kukába, az evőeszközt, a gyerekcipőket, a törülközőket, leszerelte még a villanykapcsolókat és konnektorokat, a kilincseket és karnisokat is, mintha valami elmebaj tört volna ki rajta, a lakók egy árva szót se szóltak, vagy azt hitték, elköltöznek, lakótelepi lakásban laktak, volt mindenük rendesen, hifiholmik, színes tévé, video, mélyhűtő, kocsí stb., a pasas afféle középkáder volt egy vállalatnál, ritka undorító fráter, korunk hőse, semmi más nem érdekelt, csak a pénz és a fogyasztás, fuszított, géemkázott, seftelt, és minden pénzt rögtön elköltözt, piára, nőkre, csillogó műszaki bővlira, zsebszámoló-gépekre, automata segglyuktőlőre meg mit tudom én mire, a kocsija olyan volt, mint egy karácsonyfa, mondhatom neked, tiszta szívből gyűlöltem az ürgét, persze ő is engem, volt neki még valami bizalmi funkciója is, részegen néha fenyegetőzött, hogy csak vigyázzak magamra, mert szemmel tartanak, a házasságuk már rég tönkrement, terrorizálta a sógornómet, mindenféle sötét alakokat, jugoszláv csempészeket, disszidens magyarokat hurcolt fel a lakásukra, és a feleségével nagy vacsorákat főzetett nekik, és most megpattant a Ladájával és a macájával meg jó félmillióval. A sógornómék odaköltöztek hozzánk, mert bár még nem foglalta el a lakásukat az öreg házaspár, csak a csupasz falak között lakhatnának. Így most az egyik szobánkban lakunk mi, a másikban ők. A feleségem, tudod, ez már a második, hol bóg, hol veszekszik, hol tüntetően ajnározza őket, enélkül is komplett ideg-roncs volt már, folyton nagy terveket szőnek az intézetben, aztán soha nem lesz semmiből semmi, másról se tud otthon beszélni, mint hogy kinek és

minek kicsoda és micsoda hogyan és miképpen tartott be, mikor hazajön, mint egy eszelős, még órákig fő a keserű levében, az egész szakmáját ismerem már névről és a pitiáner disznóságokról, a névnapai részeg kitalalásoktól a nyugdíjazás előtt állók paranoiás beszariságáig, nem tudok tőle dolgozni, rá-adásul az a mániája, hogy nem szeretem a fiát, az első házasságából valót, akit magával hozott a miénkbe, annyira elkényezteti, és úgy hecceli ellenem, hogy most már van is benne valami, valóban elég tenyérbe mászó kölyök, tizenöt éves szőrös tőké, idéetlen kamasz, megmondom őszintén, viszolygok tőle, lehet, hogy részben tényleg azért, mert nem az enyém, és az apját látom benne, akit alig ismerek ugyan, de nem is vagyok rá kíváncsi, már rég nem szeretkeztem a feleségemmel, mert állandóan attól félek, hogy felébred a fia, és meglát bennünket, meg különben is, szeretkezés közben is az intézeti ügyeit hadarja, három nappal ezelőtt nem bírtam tovább, iskolai szünet van, ott nyűzsög a lakásban most még a három gyerek is, és reggel olvastam valamit az újságban, ami teljesen főbe kölintott ...

ZSUZSA Ne haragudj, hogy félbeszakítlak, de Győző bármelyik pillanatban jöhet vissza, és előtte én még szeretnék közölni veled valamit. Én kereken le fogom tagadni, hogy lett volna köztünk bármi is az után, hogy férjhez mentem hozzá. Tegnap este megörültem neked, nem tudom, mi igaz, mi nem, mi van veled, mire készülsz, ma este, mint tudod, lesz nálunk ez az izé, ez a szoáré, nem neked való, de természetesen szívesen látunk, jönnek Dezsóék is, Győző most megy ki értük mindjárt a reptérre, ha akarod, hozhatod a feleségedet is, az elsőt vagy a másodikat vagy mind a kettőt, vagy a szeretődöt, ha van, vagy elcsábítasz itt valakit, kivéve a lányomat, egyvalamiből azonban nem engedek : a viszonyunkat letagadom. Nem tudom, mit mondtál el neki, de letagadom. Ráfogom az állapotodra, a depressziódra, a beszámíthatatlanságodra, és nekem fog hinni, nem neked. Ami a kezdet kezdetén történt, még mielőtt ő fölbukkant volna, az a tiéd lehet. De érdekel azzal. Ami később történt, felejtse el, mert letagadom.

Zsuzsa közben lázasan rakodni kezdett a konyhaasztal és a mosogató körül. János gyufaszálakat tördel. Egy darabig csak az edénycsörömpölés hallatszik. Aztán odafenn a hálószobában Győző dűnyögése hangzik fel. Valami régi slágert dúdol, miközben öltözködik

Tudhatod jól, mit jelentettél te Győzőnek. A mai napig gyengéje vagy neki. Tegnap este azért rügött be, mert elérzékenyült az emlékektől. De nemcsak erről van szó. Most nem tudok mindent elmondani. Lehet, hogy csak kell valami az embernek, amit nem fogdosnak össze, amit nem nyűnek el. Nem tudom. Ne haragudj, hogy félbeszakítottalak. Hol tartottál?

De közben halkán kinyílt az ajtó, és ott áll kócosan, pizsamásan Gábor, Győzőék tizenhét-tizennyolc éves fia. Bambán áll és néz egy darabig, aztán bejön, a hűtőszekrényhez lép, kivesz egy tűzálló tálat, jéghideg palacsintákat húz ki belőle, és egymás után nyeli el őket

Jézusom, rossz nézni, mindjárt elhányom magam. Talán köszönnél.

GÁBOR Csókolom.

JÁNOS Jó étvágyat.

ZSUZSA Köszöni, van neki. Csókolom, csókolom, mi jött csókolod, te fajankó? Az úr régi barát. Itt aludt, mert elment az utolsó villamosa. A vágy villamosa.

Rövid csend. Gábor komoran palacsintázik, János maga elé meredve gyufaszálakat tördel, de közben fel-felkapja a tekintetét. Zsuzsa rakodik, Győző odafenn dalol, mint valami olasz filmhős

Milyen volt a koncert?

GÁBOR Elég jó.

ZSUZSA Telefonált Sári. Kikapott a spanyol lánytól. Már megint fáj a bokája. A frankfurti géppel érkezik, Dezsóékkel együtt. Bejöhettél volna este közénk. Igaz, apád nem volt valami diszes állapotban.

GÁBOR *(hirtelen tagolatlanul felszakadva belőle, szinte mintha a palacsintát hányná ki)* Piszkos nagy balhé volt, mikor jöttünk haza, egy csávó, a Rosejbní, tudod, aki egyszer olyan szöges bakancsban volt itt, és összevissza karistolta a padlót, az a barom, az az állat, volt benne már egy üveg szemelt rizling, bebaszott a Dohány utcában egy kirakatot, egy ilyen maszek butikot; fölszedett egy olyan kőbábot, tudod, amit fölszűrnak egy olyan vashegyre, hogy ne lehessen odaparkolni, és bebaszta vele a kirakatot, megszólalt a riasztó, szanaszéjjel rohantunk, én a Pasztillával fölrohantam egy ház legfelső emeletére, nem mertünk lejönni, de aztán féltünk, hogy bezárják a kaput, lejöttünk, a zsernyákok már ott irkáltak az üzlet előtt, de nem kaptak el látszólag senkit, elindultunk a másik irányba, majd összeszartam magam, egyből utánunk jöttek, hogy így meg úgy, hol voltunk, hová megyünk, igazoltatás, egy havernél voltunk, nem tudunk semmiről, nem hallottunk semmit, bőgettük a magnót, miről van szó tulajdonképpen, a zsernyák meg, hogy mi-féle havernél, mondtuk, hogy hát ott fenn, ahol éz a villany, és mutattuk, a Pasztilla blöffölt, azt hittem, most jön a szembesítés, de úgy látszik, hiányzott a tanfolyamról, mikor ezt tanulták, vagy látott másokat másfelé szaladni, azért fölírta az adatainkat, én megmondom, hogy a Rosejbní volt, ha beidéznek, ekkora állatot, még ha egy olyan szakadt rocker volna, de cukrász a faterja, és még vitorlásuk is van ...

Belép a konyhába Győző, fel van öltözve, de így is lomposnak hat, kitérdelt bársony nadrág, flaneling, dzseki lóg rajta

GYŐZŐ Á, Heppike is itt van már a körünkben. Na, álljatok csak egymás mellé! *(Próbálja Jánost és Gábort egymás mellé taszigálni)* Hadd lám, hasonlított-e egymásra!

ZSUZSA Mi bajod? Még mindig nem józanodtál ki? Nagyon kérek, ne izléstelenkedj!

János és Győző valósággal dulakodnak

GYŐZŐ Most mit vagy beszarva? Kapsz egy készterméket, már nem kell a megmunkálásával bajlódnod. Már el van szűrva.

ZSUZSA Fogd be már a szád, nem hallod? Apád, úgy látszik, még nem aludta ki a részegségét.

Gábor értetlenül pislog. Győző váratlanul megtapogatja a tarkóját, átöleli a vállát, magához húzza, csattanós csókat nyom a feje bűbjára

GYŐZŐ Jól van, Heppike, nincs semmi baj. Ilyen melák mamlasz voltam én is. Ez a bácsi rabszolga-kereskedő, és nagyon sok pénzt kínált érted. De mi a világ minden kincséért sem adunk oda neki. El-mehetnél vele hajót vontatni a Dunakanyarba, de mi nem engedünk. Nagy a csábítás, megfoghatnád az isten lábát, de az igaz szeretet úrrá lesz az ördögi kísértésen.

Gábor kibújik az apja öleléséből, és dühösen kimegy a konyhából

ZSUZSA Bravó! Mesteri voltál! Most aztán adtál nekem!

JÁNOS Nem igaz ám, hogy megcsalt velem. Átvertelek. *(Csendesen, szinte magának mondja ezt. Mintha még mosolyogna is hozzá befelé)*

GYŐZŐ Micsoda? Mit beszélsz?

JÁNOS Ne haragudj, csak átvertelek. Zsuzsának már elmondtam. Minden igaz, amit hallottál, csak az nem, hogy felújítottuk a viszonyt.

Zsuzsa elfordul a mosogató felé, és újra rendezkedni kezd, de halkán, hogy hallja, mit mond János

GYŐZŐ Ez most mi? Mit főztetek ki már megint? JÁNOS Amikor megkérdezted, hogy lefeküdtünk-e

tegnap este, és én azt feleltem, hogy most nem, úgy éreztem, mintha olvasnál vagy olvastál volna a gondolataimban. Kiolvastad, mennyire szerettem vol-

na. És valami rövidzárlat utána azt mondatta velem, hogy most ugyan nem, de annak idején igen. Mert annak idején is nagyon szerettem volna. Mindaz, amit elmondtam, igaz, hogy találkoztunk, hogy panaszkodott, hogy izgatott, nem kezdhették-e újra a dolgot, de valójában soha nem kezdtük újra. Én nagyon rossz idegállapotban vagyok mostanában. Képzeld. Összekeverek dolgokat. magamban be-szélék, érthetetlenül viselkedem. És tegnap főleg azért jöttem el hozzátok, mert szerettem volna Zsuzsával megbeszélni, hogy vizsgáljon meg, adjon tanácsot, mi bajom van, mi a teendő. De közben tudat alatt az emlékek is vezettek. Hogy szerelmes voltam belé. Hogy talán még mindig szerelmes vagyok belé. Vagy szeretnék szerelmes lenni belé. És hogy milyen jó volt annak idején vele, veletek. És most milyen szar minden. Milyen jól átvértük néha egymást annak ide-jén. Te mindig nagyon ravasznak hitted magad, de könnyen besétáltál a csapdádba. Megláttam tegnap este, hogy ejha, de jól megy ezeknek, a kurva anyjukat, én meg hogy lecsúsztam a béka segge alá, na, majd adok én nekik. Megvallom, lefeküdtem volna a feleségeddel tegnap este, ha fikarcnyi jelét adja a hajlandóságának, de nem tette. Képzeld. Beszámíthatatlan vagyok. Ne haragudjatok, Zsuzsától már bocsánatot kértem.

Csend. János lesi a hatást, Zsuzsa rezzenéstelen arccal mosogtat, Győző zavartan hol egyikükre, hol másukra néz, lázasan gondolkodik, kombinál

GYŐZŐ Nincs neked semmi bajod, kispajtság. Te most akarsz engem átverni, de tudod, mit? Hagyom. Ha-gyom magam átverni. Ha erre van szükséged, tessék, tiéd a pálma. Nem elég, hogy ácsingózol a feleségre, még füllentéssel is próbálkozol. Talán mégiscsak van valami bajod. De én bölcs vagyok, meg-értő, és hagyom magam lebirkozni. Te, szívem, mit szólsz ezekhez a fejleményekhez?

ZSUZSA Hogy mind a ketten gyógyíthatatlanul infantilisak vagytok. És hogy Gábornak még ez hiányzott. Indulj a reptérre.

GYŐZŐ Mondok én nektek még valamit. Azért bibelődtem én az előbb odafenn, hogy ti kifundálhattok valamit. Kíváncsi voltam, mit fundáltok ki.

ZSUZSA Nem fundáltunk ki semmit. János elmondta, hogy milyen mélyponton van. Hogy pár napja el-tűnt hazulról, vizsgáztatni se ment be az egyetemre, talán már a rendőrséggel kerestetik, te persze nyilván mindebből semmit se vettél észre, nem kérdeztél tőle semmit, csak a magadét hajtogattad.

GYŐZŐ Köröz a rendőrség? Csináltál valami disznóságot?

JÁNOS Nem.

GYŐZŐ Kijössz velem a reptérre?

JÁNOS Nem.

GYŐZŐ Itt akarsz maradni Zsuzsával? Ó is elmegy.

Ugye, te is elmész, szívem? Várnak rád a hidegtálak.

ZSUZSA Visszafelé be se férne a kocsi. Dezsók, az három, meg Sári, az négy.

GYŐZŐ Látod, milyen figyelmes, gondos? Szerintem még vannak esélyeid.

ZSUZSA Menj már.

GYŐZŐ Miféle vaj van a füled mögött? Bujkálsz? JÁNOS Nem bujkálok. Csak felfüggesztettem a létjogosultságomat. Ha megengednétek, egy darabig még itt maradnék.

GYŐZŐ Testvér, segítsd a lebukottakat.

JÁNOS Kiporszívózik. Megmosom az ablakokat. GYŐZŐ Az ránk fér. Valami azért büzlök körülöttem. Ha akarsz, le is zuhanyozhatsz.

JÁNOS Köszönöm, máris megyek. Napok óta nem mosakodtam.

ZSUZSA Adok tiszta fehérneműt.

GYŐZŐ Fölveszed az alsógatyámat? Ez megható. Kicsit lötyögni fog a seggeden.

ZSUZSA Siessünk most már. Te mész a Ladával, én a Daihatsuval?

GYŐZŐ Oké. Melyik alsógatyámat adod neki? Vannak azok a színesek. Kínai tiszta gyapjú. És a hozzá való trikót is készítsd ki. Az ingméréted? Negyvenes? JÁNOS

A takarításhoz fölösleges a tiszta ruha. ZSUZSA Te komolyan takarítani akarsz?

JÁNOS Miért ne?

ZSUZSA Na jó, nem bánom. *(Előszedi egy szekrényből a porszívót, és kikészít más takarítószerszámokat is, partvist, személtápat, vödör, szivacsot, rongyokat)* GYŐZŐ *(Jánoshoz)* Gyere, mutatok valamit. ZSUZSA Az isten szerelmére, menj már! GYŐZŐ Mindjárt. *(Átkíséri Jánost a nappali szobába. A szoba egyik sarkából kartondobozt vesz elő. Lerakja a szoba közepére)*

Közben Zsuzsa fölmege az emeletre, fehérneműt, törülközőt készít ki Jánosnak a fürdőszobába

Egy kis meglepetés. Ma estére. A vacsorához. Mit gondolsz, micsoda?

JÁNOS Fogalmam sincs.

GYŐZŐ Na mégis. Hármat találhatsz.

JÁNOS Vacsorára? Sündisznó.

GYŐZŐ *(nagyot nevet)* Nem rossz. Nem rossz. Élő sündisznó vacsorára. De ez nem az. Tovább.

JÁNOS Nem tudom. Mondjuk, műanyag szarkupacok. Nyugaton már az is van. Kutyahurka, lócitrom, tehénfos, emberszar fröccsöntve.

GYŐZŐ *(neheztelően néz Jánosra)* Ennyire taksálsz? Ez fáj. De nem csigázlak tovább. Úgyse találsz ki.

Leveszi a kartondoboz fedelét. János értetlenül nézi a doboz tartalmát. Győző kiemel egy tucatnyi vadonatúj sarlót, aztán egyenként ugyanannyi vadonatúj kalapácsot. Letesz a földre egymás mellé egy-egy sarlót és kalapácsot

Sarlók és kalapácsok. Evőeszköznek. Ma este a vacsorához ezeket adom evőeszköznek. Ezekkel kell meg-enni a válogatott finomságokat. Na, mit szólsz hozzá?

János próbálja elképzelni, hogyan lehet ezekkel a szerzőkkel enni. De ő azt is tudja, hogyan értendő Győző részéről ez a vicc. Udvariasan, kicsit kényszeredetten nevet

JÁNOS Jó. Morbid, de jó.

Közben Zsuzsa újra ott áll már mellettük

ZSUZSA Húsz perc múlva leszáll a gép, menj már, nem érted?

Győző összekapkodja a holmiját: kulcsokat, tárcát, kabátot, szemüveget

Készítettem ki törülközőt is. És nehogy eszedbe jusson tényleg takarítani. *(Nézi a szerszámokat a földön. Mutatja, hogy ez a Győző süsü)* Arról szó se lehet, hogy együnk is ezekkel. Jó, aki akarja, megpróbál-hatja, de aztán kap mindenki rendes evőeszközt. *(Jánoshoz)* Mehetsz, folyik a fürdővíz.

GYŐZŐ Csobog a langyos víz, fürödj meg. Íme a kendő, törülköző meg!

János zavartan, félszegen fölmege az emeletre. Győző és Zsuzsa szinte úgy nézik, mint akik alig várják, hogy végre kettesben maradjanak. János bemegy a fürdő-szobába, ahonnan vízcsurgás hallatszik ki. Győző és Zsuzsa egy darabig fürkészve nézik egymást. Mind a kettő útra kész, kabátban állnak egymással szemközt a nappaliban, és azt figyelik fürkészve, akar-e neki mondani valamit a másik

ZSUZSA A modemet kikapcsoltad?

GYŐZŐ Ki.

ZSUZSA *(a szemével felfelé intve)* Napok óta nem volt

otthon. Történt vele valami. Beszélt is valamiről, de

nem mondott el mindent. Neked mondott valamit? GYŐZŐ

Hogy a szeretője voltál.

ZSUZSA Jaj, hagyjuk most ezt a számárságot, nem erről van szó.

GYŐZŐ Hát persze, most nem. Most jön a repülő. Jön-nek a vendégek. A zajuk elnyomja az érzelmi rezdüléseket. Az érzelmi rezdülések elhalnak.

Kis szünet

Valami rendőrségi ügy szerinted?

ZSUZSA Lehet.

GYÓZÓ Mintha bujkálna. Körözik, és nálunk dekkol.
ZSUZSA Nem kellene értesíteni a feleségét? GYÓZÓ Te tudod a címüket?
ZSUZSA Nem. Ez a második felesége már. Annak a lakása. De rosszban vannak. Lehet, hogy épp előle bujkál.
GYÓZÓ És hozzád akar visszabújni?
ZSUZSA Hát persze. Ezentúl majd ő is velünk él. GYÓZÓ Én is elmondtam neki valamit. Hogy apa és te satöbbi. Látszólag nem tudott róla.

ZSUZSA *(kicsit megdöbben, de most inkább csak dühös)* Igazán? Hát ez remek. Szóval jól kilocsogtatók magatokat. Nagyon fontos volt, mi? Hogy jól összemaszatoljátok egymást ezzel az erjedt kulimással! Na, eredj a dolgozdra! *(Indul kifelé)*

Győző lassan követi

GYÓZÓ Tényleg nem csaltál meg velem?
ZSUZSA Nem. Próbáld inkább megtudni róla valamit. Én nem érek rá. Hogy hol lakik, körözik-e valamiért satöbbi. És vegyél még italt, mert nem lesz elég.

Kimennek az előszobaajtón. Kis idő múlva előbb az egyik, majd a másik kocsi motorjának begyújtását hallani a garázsból. Az autók kihajtanak, elhal a hangjuk. A színpad egy darabig üres, csak a vízcsobogás hallat-szik. Aztán egyszer csak megszólal a telefon. Csenget párszor, nem történik semmi. Aztán szinte egyszerre bújik ki a szobából Gábor, és les be a nappaliba, és odafenn János a fürdőszobából, vizesen, egy szál törülközőt maga köré terítve és lefelé fülelve. Mind a ketten egyszerre fülelnek a telefonra és a másikra. Látni természetesen nem látják egymást. A telefon egy idő múlva elhallgat, már húzódnának vissza, mikor újra megszólal. János közben törülközik. Gábor végül oda-megy a telefonhoz, de nem veszi föl. A földön szétszórta sarlókat és kalapácsokat nézi. Fölvesz egy sarlót, oda-megy az egyik szobanövényhez, és egy suhintással le-metszi az egyik szárát. A telefon elhallgat. Gábor ki-nyitja a teraszra nyúló tolóajtót, és kezében a levágott növényi szárral megáll a teraszon. Már fel van öltözve. Elhajítja a levágott szárát, nyújtózkodik. János fentről figyel, miközben törülközik és öltözködik. Már Gábor is észrevette őt. Visszajön a nappaliba, összehúzza a toló-ajtót, kicsit zavartan tesz-vesz. Bekapcsolja a rádiót, egyik adón sem talál semmi érdekeset, kikapcsolja. János öltözködve, vizes hajjal jön lefelé a lépcsőn. Gábor érdeklődve, de zavartan nézi

JÁNOS Arra gondolsz?

GÁBOR Mire?

JÁNOS Tudod te jól.

GÁBOR Nem tudom.

JÁNOS Arra az előbbi jelenetre a konyhában.

Gábor vállat von

Nem mondd, hogy nem értetted!
GÁBOR Apu hülyéskedett. Mindig hülyéskedik. JÁNOS Most meg még ivott is. Másnapos volt, igaz? GÁBOR Mit tudom én. Nem érdekel.

JÁNOS Tudom, hogy arra gondolsz.

GÁBOR Akkor meg minek kérdi.

JÁNOS Miért nem tegezel? Tegezz nyugodtan.

Gábor vállat von. Talál még pár szál ropit, egymás után nyeli el őket

Nem hallottál még rólam?

GÁBOR Lehet.

JÁNOS Mikor kisebb voltál, láttalak párszor.

GÁBOR Te vagy az apám?

JÁNOS *(elneveti magát)* Hű, ez aztán nyílt beszéd! Ha belegondolok, jókora merészség kell ahhoz, hogy egy fiú föltegyen egy ilyen kérdést. Nem, nem én vagyok az apád. Mint mondtad, apu csak hülyéskedett.

GÁBOR Miért?

JÁNOS Mert én meg azzal ugrattam, hogy az anyád megcsalta őt velem. Világeletünkben mindig ugrattuk egymást. Többnyire éretlen, hülye viccekkel.

GÁBOR És?

JÁNOS Mi és?

GÁBOR Nem csalta meg veled?

JÁNOS De igen.

GÁBOR Akkor mégse vicceltél.

JÁNOS Nem. Az anyád a szeretőm volt. De te nem vagy a fiam.

GÁBOR Nagyapa is a szeretője volt.

JÁNOS Nagyapád? Mikor?

GÁBOR Nem tudom. Többször.

JÁNOS Honnan tudod?

GÁBOR Hallottam. Mikor veszekednek.

JÁNOS Te apád fia vagy. Csak rád kell nézni.

GÁBOR Te mikor voltál a szeretője?

JÁNOS Apád azt hiszi, hogy csak ugrattam. Hogy be-diliztem. Tényleg nem vagyok jól. Tegnap például loptam. Nem törtem be, de loptam. Bosszúból. GÁBOR Bosszúból? Mit?

JÁNOS Ezüstdénárokat. Egy vidéki múzeumból. Pár darab középkori ezüstpénzt. Bosszúból a magyar nemzet ellen. Amiért nem vigyáz rájuk. Amiért nincs teremőr, nincs riasztóberendezés. Amiért ilyen meg-alázó nyomorúságban élünk.

GÁBOR És elkaptak?

JÁNOS Dehogyan kaptak. Bármit elvihettem volna. GÁBOR És hol vannak az ezüstpénzek? Itt nálad? JÁNOS Nem.

Kidobtam őket a vonatablakon. Vissza-

kerültek a földre. A magyar nemzeti anyaföldre. Majd egyszer kiáshatják őket megint. Valószínűleg meg-bulondultam.

GÁBOR Mi a foglalkozásod?

JÁNOS Egyetemi oktató. Adjunktus. Az esztétika tanára vagyok. Tudod, mi az esztétika?

GÁBOR Úgy nagyjából.

JÁNOS És te mi leszel, ha nagy leszel?

GÁBOR Most fogok érettségizni. Számítástechnikára je-lentkezem

JÁNOS Apáddal hogy vagy?

GÁBOR Mikor voltál az anya szeretője?

JÁNOS Te akkor már megvoltál. Egyszer hozott magával, mikor a vikendházatokban találkoztunk. GÁBOR Én is loptam tegnap este.

JÁNOS Igazán?

GÁBOR Azon a butikon se volt riasztó. Mikor a Rosejbnibe bezaroltam a kirakatot, nekiestünk a cuccoknak. Pillanatok alatt kikapkodtunk mindent. Ilyen koptatott farmercuccokat meg jogging-pulóvereket. Semmi különös. És a Pasztillával tényleg egy bérház padlás-feljárójában bújtam el, de velünk volt a szajré is. Azt se tudom, mi. Szinte meg se néztük. Mikor ki-lestünk a kapun, és megláttuk a zsernyákokat, be-dobtuk a cuccot a kukába. Nem tudom, mi ütött belém. A Rosejbnibe egy kurva szót se szólt, hogy ő most bebaszsa a kirakatot, de mikor bebaszta, és mindenki nekiesett a cuccoknak, én is odafurakodtam. Egy ilyen ócska KGST-butik volt. Azért vagy itt, mert újra szeretője vagy anyunak?

Ekkor kulcsörgés hallatszik az előszobaajtó zárjában, és kinyílt az ajtó. Egy idős, hetven körüli, de jó karban lévő férfi lép be, majd a nyomában két fiatalabb, mindnyájan határozottan, magabiztosan. Az idős férfin télikabát, a két fiatalabbon steppelt dzseki. Benyomulnak a nappaliba

NAGY FÜLÖP Szevasz, Gabi. Apádék?

GÁBOR Apu kiment a reptérre, anyu vásárol.

NAGY FÜLÖP *(Jánoshoz lépve)* Üdvözlöm, Nagy Fülöp

vagyok, Győző apja, kihez van szerencsém? JÁNOS

Ordódy János vagyok, Győző barátja. NAGY FÜLÖP Á,

hiszen mi ismerjük egymást! JÁNOS Igen, már

találkoztunk.

NAGY FÜLÖP Hogyne, hát persze. És az írásai. Olvasom az írásait. Kérdeztem is Győzötől, ez az az Ordódy? Figyelemre méltók az írásai. De ha nem harag-szik, most nem érek rá. Viszontlátásra,

JÁNOS Én nem megyek el.

NAGY FÜLÖP Nem megy el, értem. Szintén Győző-éket keresi?

JÁNOS Nem, én már találkoztam velük.

A két steppelt dzseki férfi türelmesen várakozva áll. A tekintetük rá-rátéved a földön heverő sarlókra és kalapácsokra. Nagy Fülöp kibújik a kabátjából, ottho-

nosan egy vállfát keres az előszobában, felakasztja a kabátját

NAGY FÜLÖP Megkérem, hogy most egy kis időre hagyjon magunkra, mert valami dolgunk van itt. Aztán ha végeztünk, természetesen visszajöhet.

JÁNOS Kimegyek addig a konyhába. Befejezem a mosogatást.

NAGY FÜLÖP Nem, ha megkérhetném, odakinn várakozzék.

Talán sétáljon egyet.

JÁNOS Nem mehetek el. Takarítanom kell. Mint lát-hatja, igen nagy a felfordulás. Az a megbízatásom, hogy rakjak rendet, takarítsak ki.

NAGY FÜLÖP Jó, az várhat egy kicsit. Nagyon kérem.

JÁNOS Én a kedves menyének a betege vagyok. Keze-lés alatt állok. A kedves menyé talán megneheztelne, ha most kitessékelné. Valószínűleg kimondottan terápiás céllal kell rendet raknom. Itt vannak, ugye, szétszórva ezek a sarlók és kalapácsok, ez valami teszt lehet, nyilván bizonyos következtetéseket akar levonni belőle, mihez kezdék velük.

NAGY FÜLÖP Vigyázzon magára, Ordódy. Én értem a viccet, de most nem viccelünk. Ezek az urak a hatóság képviselőiben vannak itt. Ezek nyomozók, akiknek házkutatási parancsuk van. Az írásaiban fenyegetkedhet, de a hatósággal nem packázhat.

GÁBOR Házkutatás?

NAGY FÜLÖP Nem kell megijedni, fiacskám, ezt csak a nyomaték kedvéért mondtam. Azért vagyok itt, hogy . . . egyszóval, csak egy kis ellenőrzésre van szükség. Menj szépen a szobádba, majd megtudsz mindent.

Gábor riadtan kihátrál az előszobába, onnan a szobájába. János is szedelődzködik, de tüntetően lassan. A haját törülgeti. Nagy Fülöp türelmetlenül int a nyomozóknak

Ott fönn. De csak amit muszáj. A többi marad.

A nyomozók fölsietnek az emeletre, és bemennek Győző dolgozószobájába. János már menne, de Nagy Fülöp utánaszól

Tudja mit, Ordódy. Maradjon csak még itt egy kicsit. Ért maga a számítástechnikához?

JÁNOS Nem.

NAGY FÜLÖP Egyáltalán nem?

JÁNOS Egy kicsit. Amennyire egy magára még adó értelmiséginek illik manapság.

NAGY FÜLÖP Illik? Ki mondja meg, mennyire illik? JÁNOS

A kor követelményei. Az egyetemes tudományok haladás érdekei. Vagy épp a szabotálásuk. NAGY

FÜLÖP Aha. És maga mindezt szem előtt tartja? JÁNOS

Tartanám, ha bele nem bolondultam volna.

Mint említettem, idegbeteg vagyok.

NAGY FÜLÖP Szavak, szavak. Szavalni, azt tudnak.

JÁNOS Szó, szó, szó. Ez az én szövegem.

NAGY FÜLÖP Micsoda? Mi a maga szövege?

JÁNOS *(kimutat az ablakon)* Látja-e azt a felhőt? Majdnem

olyan, mint egy tevé.

NAGY FÜLÖP *(egy pillanatig megütközve néz ki az*

ablakon, aztán kapcsol) Azt hiszi, csak az esztéták

ismerik a Hamletet? De csak nem hiszi magát Ham-

letnek? Kicsit koros maga már királyfinak.

JÁNOS Hamlet a bántott félhez tartozik.

NAGY FÜLÖP Most mit komédiázik itt nekem. Azt mondja

meg, mióta van újból szorosabb kapcsolatban Viktorral?

JÁNOS Kicsodával?

NAGY FÜLÖP Hát Győzővel. Viktornak hívták eredetileg.

JÁNOS *(nevetve)* Én csak arról tudtam, hogy a Nagyot Kissre

magyarosította.

NAGY FÜLÖP Nagy Viktor volt a neve eredetileg. Az anyja

akarta így.

JÁNOS És ő Kiss Győzőre változtatta. Kiss Győző. Egy

életmű már ez a név maga is.

NAGY FÜLÖP Szóval mióta szűrük össze a levet megint?

JÁNOS Tegnap este óta.

NAGY FÜLÖP Ez igaz?

JÁNOS Csak a megunt nőimnek szoktam hazudni. Ez nem idézet.

NAGY FÜLÖP Mit krakélerkedik, mondja. Fél tőlem?

JÁNOS Ha volna még vesztenivalóm, félnék. És valamikor féltem is. És a mai napig szégyellem, hogy féltem.

NAGY FÜLÖP De nagy a mellénye. Hamletnek képzeli magát, a végén még ledőf. Tényleg nem tudja, mit keresnek itt ezek az emberek? *(Győző dolgozó-szobája felé bökö)*

JÁNOS Tényleg nem tudom. De nem is érdekel. Az előbb el akart küldeni, nehogy tanúja legyek valami disznóságnak, most meg kihallgat. Hátha elárulok valamit. Nincs titkom. Csak azt tudom, amit mindenki tud. Az is untig elég.

Odafentről halk motozás hallatszik, a nyomozók a számítógép körül tesznek-vesznek. Nyílik Gábor szobájának ajtaja, dzsekibe bújva jön elő a fiú, és halkan, lábujjhegyen távozik a lakásból. Nagy Fülöp a cipője orrával megpöccinti az egyik kalapácsot

NAGY FÜLÖP Hogy került ide ez a csomó sarló és kalapács?

JÁNOS Talán tartalék. Vastartalék. Tudja, volt ez a nagy felvásárlási láz. Ki vécépapírt, ki jelképeket halmozott.

NAGY FÜLÖP Szentelenkedik, élcélődik, komédiázik. Maga büzlök nekem. Kimondom nyíltan, gyanúsítom magát.

JÁNOS Minden oka megvan rá.

NAGY FÜLÖP Könnyen lehet, hogy valami megbízója, felbújtója, összekötője Viktornak. Cinkosa. Hogy Viktor csak eszköze. Mindig pipogya fiú volt, bele lehetett ugratni ostobaságokba.

JÁNOS Cinkosa Győzőnek? Miben, könyörgök? Csak nem Zsuzsáról beszél?

NAGY FÜLÖP Zsuzsáról? Ezt hogy érti?

JÁNOS Maga hogy érti, hogy a megbízója vagyok Győzőnek?

NAGY FÜLÖP Tud nyelveket, igaz?

JÁNOS Tudok.

NAGY FÜLÖP Milyen nyelveket tud?

JÁNOS Mint kém? Német, angol és francia nyelvű üzenetek közvetítésére vagyok alkalmas.

NAGY FÜLÖP AZ egyetemen van, ugye?

JÁNOS Még igen.

NAGY FÜLÖP Ott akarja hagyni?

JÁNOS Hát. Ha kiderítik rólam, hogy kém vagyok. Ha lebukom.

NAGY FÜLÖP Hogy értette azt, hogy Zsuzsáról beszélek?

JÁNOS Hogy Zsuzsa bizott meg Győző behálózásával. Vagy

Győző bizott meg Zsuzsa behálózásával. Vagy én biztam

meg Zsuzsát Győző behálózásával. Vala-hogy így.

NAGY FÜLÖP Magának volt valami köze Zsuzsához? JÁNOS

Volt.

NAGY FÜLÖP Aha. És ha nem vagyok indiszkrét, mi-kor?

JÁNOS Indiszkrét.

NAGY FÜLÖP Most a szeretője Zsuzsának?

JÁNOS Ha lenne poloskájuk a lakásban, erről a témáról ma már hallhatott volna. Erről ma már faggattak.

NAGY FÜLÖP Poloska? Ja úgy, lehallgató. Az nekünk nincs.

Inkább talán maguk hallgatnak le minket. Szóval a

szeretője?

JÁNOS Csak úgy elhiszi, ha igennel vagy nemmel vá-

laszolok? Nem vagyok az. Ha mint aggódó apa kérdez, sőt

gyanúsít, megnyugtathatom, hogy nem va-

gyok a szeretője.

NAGY FÜLÖP De volt.

JÁNOS Voltam. Úgy látszik, annak idején ez elkerülte a

titkosszolgálat figyelmét.

Nagy Fülöpöt mintha kisebb rosszullét környékezné. Szünetet tart, mélyeket lélegez, meglazítja a nyakkendőjét, kigombolja az ingnyakát, zsebkendőjével meg-törli a halántékát

NAGY FÜLÖP Kérem, hozzon nekem egy pohár vizet. Be kell

vennem a gyógyszeremet.

János kimegy a konyhába, megtölt egy poharat kristályvízzel, tányérra teszi, behozza, és odanyújtja Nagy

Fülöpnek. Nagy Fülöp bevesz valami gyógyszert. János készenlétben állva figyeli

JÁNOS Jobban van?

NAGY FÜLÖP A, semmiség, nem kell törődni vele. JÁNOS Ne szóljak az embereinek?

NAGY FÜLÖP Ne szóljon. Szeretné, ha már meghalnék, igaz? JÁNOS Szeretni más szeretnék. Mondjuk inkább úgy: nem gyászolnám. De hát ki mindenkit nem gyászol az ember. Különben is: jön maga helyett más. A funkció marad.

NAGY FÜLÖP Maga úgy beolvas most nekem, mint Dimitrov a fasisztáknak. Olyan nagy szörnyeteg még-sem lehetek, ha ilyeneket mondhat nekem.

JÁNOS Hogy mondhatok-e, az majd ezután válik el. Most fenyegetett meg, hogy ha akar, ha kell, rám kenhet valami kémkedési ügyet. Vagy uszítást, hatóság elleni erőszakot. Elbánhat simán velem is, mint Bárczi Árpáddal. Mi történt Bárczi Árpád utolsó kéz-iratával?

NAGY FÜLÖP Bárczi Árpád öngyilkos lett. Halálra itta magát. JÁNOS De miért? Miért lesznek itt annyian öngyilkosok?

NAGY FÜLÖP Ez számomra is rejtély. Ha van magyar átok, ez tényleg az. A dél-afrikai négek nem lesznek öngyilkosok. Miért nem? Annyival jobb ne-ki? A chileiek sem lesznek öngyilkosok. Cserélne a chilei értelmiségiekkel?

JÁNOS Mi történt Bárczi hátrahagyott kéz-irataival? NAGY FÜLÖP Ne vicceljen, hát mi vagyok én? Hagyatékgondozó muzeológus? Egyébként úgy tudom, folyamatban van a hagyatékok feldolgozása.

JÁNOS Ezek szerint van hagyatékok? Hol az a hagyatékok? NAGY FÜLÖP Kérem, azt én nem tudom. Nyilván megfelelő helyen. Valamelyik kiadónál vagy múzeumban.

JÁNOS Ellopták. Lefoglalták és zárolták. NAGY FÜLÖP Erről nem tudok. Ez egy eszelős inszINUÁCIÓ.

JÁNOS Hogy lehet, hogy én, aki a legjobb barátja voltam, bele se nézhettem? Még a pusztaság létezésében se lehettem biztos? Mire értesültem a haláláról, és a lakására siettem, már nem volt sehol semmi.

NAGY FÜLÖP Erre sajnos nem tudok mit mondani. Nem voltam se barátja, se halottkémje Bárczinak. Még kevésbé hullarablója.

JÁNOS Ha van kézirat, miért nem jelent meg belőle egy sor sem ideig?

NAGY FÜLÖP Nem tudom. Hosszú az átfutás, lassúak az irodalmárok.

JÁNOS Nem igaz. Elfektették. Zárolták. Maga olvasta? NAGY FÜLÖP Nem olvastam. Lektorai jelentéseket olvastam róla.

JÁNOS Kik írták azokat a lektori jelentéseket? Hogy kerültek magához azok a lektori jelentések? Maga igazgatója valamelyik kiadónak?

NAGY FÜLÖP Mint tudja, nem vagyok igazgatója egyiknek sem. De engedelmevel szemmel tartom a kulturális élet terepét. Erre szól a megbízatásom.

JÁNOS Szeretném én is látni azt a hagyatékokat. Szeretném elolvasni Bárczi szellemi végrendeletét.

NAGY FÜLÖP Bizonyára megvan ennek is a módja. De hadd kérdezzem meg, ha olyan jóban voltak, hogy-hogy nem mutatta meg magának?

JÁNOS Mert becsavarodott. Mert tönkretették. Üldözési mániája volt. Menekült. Úgy menekült az írásba, a kéz-iratai közé, mint valami titkos katalombába. Csodálom, hogy nem semmisített meg mindent maga után. Ha nem éri olyan hirtelen a halál, talán meg is semmisített volna mindent.

NAGY FÜLÖP Nem hiszem, hogy ne tudott volna a kéz-iratok sorsáról. Magyarországon az ilyesmi nem marad titokban.

JÁNOS Lehet, hogy nem vagyok elég bennfentes. Szeretném elolvasni őket.

NAGY FÜLÖP Kérem. Intézkedni fogok, hogy elolvas-hassa. Ez nem jelenti azt, mintha rajtam múlna. Nem olyan nagy ügyek ezek. Tudja, mit mondok én magának? Maga nem is akarta olyan nagyon látni és olvasni Bárczi kéz-iratát. Ha olyan nagyon akarta volna, sikerül hozzáférkőznie. Csak akarnia kellett volna. Esetleg erőszakoskodnia, engem vagy más bombázni.

De maga inkább gyűlölt bennünket. Egyszerűbb volt hinni egy legendában és gyűlölni képzelt gonosztevőket.

JÁNOS Legendát maguk csináltak Bárcziból azzal, hogy meghurcolták, betiltották és elsikkasztották. Miért nem adták ki a hátrahagyott kéz-iratait?

NAGY FÜLÖP Ki fogjuk adni. Egyébként csalódást fog-nak okozni. Semmi különöse. Helyenként alpáriak, kocsmai hangneműek.

JÁNOS Hol őrzik őket?

NAGY FÜLÖP Mondtam, nem tudom. Majd informálok. Keressen föl, eligazítom. Maga soha nem keresett föl engem a hivatalomban. Még Bárczi is járt nálam többször. Terheltsége öröklött volt. Na és persze az alkohol. Önpusztító alkat volt. Talán nem illik a képbe, de nagyon alázatosan viselkedett nálam. Hol lakást, hol külföldi ösztöndíjat kért. Már megbocsásson, de el tudja képzelni, amint József Attila lakást kunyerál Hóman Bálinttól? Maga karakánabb ember lehetne, de magából meg az átütőerő hiányzik. És a cél. Győzővel is ez a baj. Elkótyavetyéli magát. Pedig micsoda tehetség! És kiárusítja magát.

JÁNOS Ha egyszer nem tudja mibe befektetni a tehetségét! Ha egyszer nincs szükség a tehetségre!

NAGY FÜLÖP Akkor is őrizze meg a méltóságát az ember! Teletesse át a tehetségét! Én mi mást csináltam egész életemben, mint övtam, ápoltam magamban az eszmét, amelyet állandóan ki akartak árusítani a pillanatnyi karmuzs szerint. Nézze, lehet, hogy maga tényleg nem tudja, mit művelt itt Viktor, mire készült. Én most megmondom magának. Viktor egy illegális információközvetítő csatornát próbált itt ki-építeni. Magyarán kémkedett. Egyszerre csak próbálkozott, tanult, játszadozott, maga se vette komolyan, amit csinált, mint ahogy semmit se vesz komolyan, de lényegében kémkedett. Valahogy megszerezte vagy kisakkozta egy fontos magyar állami intézmény számítóközpontjának pass wordjét, azt a jelszót, amely nyitja a softvert, amellyel fel lehet törni az adatbázist. Telefonon lényegében bármit kiolvashatott az itt tárolt információkból.

JÁNOS Ezek titkos információk voltak?

NAGY FÜLÖP Ez lényegtelen. A lényeg az, hogy engedély nélkül illetéktelenül hozzáférkőzött információkhoz, és azokat szintén telefonon, a számítógépéhez kapcsolt telefonvonalon, digitális jelek alakjában továbbította, továbbíthatta egy külföldi megbízónak. Először egy-két horribilis telefonszámlája tűnt fel. Most már valószínűleg a megbízója hívja fel, és olyankor adja le az adatokat. Az egész berendezés is a megbízójától származik, aki feltehetőleg egy volt barátja, egy disszidens. Magának is ismernie kell.

JÁNOS Fogalmam sincs róla, ki az.

NAGY FÜLÖP Szóval nem tudja. Hát ide jutottam. Mentem az irháját ennek a felelőtlen, tökkelütött, imbecillis kölyöknek, mert mégiscsak a fiam, és mert mégiscsak egy zseniális tehetség. Tudja, micsoda kapacitás kell ahhoz, hogy valaki ilyen műveletekre képes legyen? Ehhez képest a közvetített információ értéke nevetséges semmiség.

Jön lefelé a két nyomozó. Egy-egy aktatáska van náluk, azokban hoznak valamit, de egyébként úgy látszik, maradt minden a helyén. Nagy Fülöp magába roskad-tan ül, keze megint a szívében

I. NYOMOZÓ Végeztünk, Nagy elvtárs. Leszereltük a modemet. Összeszedtünk pár diszkettet.

NAGY FÜLÖP Jó, rendben. Várjanak kinn, mindjárt megyek. *A két nyomozó kimegy*

JÁNOS Meg se várja Gyözőőket?

NAGY FÜLÖP Nem érzem jól magam. Lehet, hogy ez az idő is okozza. Meg persze az izgalom. Tegnap dél-után kerestek meg a hivatalomban. A gyerekekkel kel-lene talán beszél-nem. Szólna neki?

JÁNOS Elment.

NAGY FÜLÖP Majd föl-hívom őket. És persze beszél-nem kell majd személyesen is Viktorral. Talán meg-ért. Hálás lennék, ha segítene. Ha beszélne Viktorral, próbálna megértetni velem, hogy ez nem vicc. És jó volna tudnunk, ki mozgatja.

JÁNOS Maga tudta, hogy Győzőék nincsenek otthon. Azért jöttek most.

NAGY FÜLÖP Ugyan kérem.

JÁNOS Még talán lesben is álltak. Figyelték, mikor mennek el hazulról. Csak azt nem tudták, hogy én is itt vagyok. Ahhoz már tegnap este óta figyelniük kellett volna a házat.

NAGY FÜLÖP Maga Viktor pártját fogja, pedig tudja, hogy nem akárki vagyok. Hogy sokat nyerhetne a jó-indulatom révén. Ha ezt barátságból teszi, az szép dolog, azt becsülöm magában. Ha nem, még megüt-heti a bokáját. Maga szintén tehetséges ember, olvastam az írásait. Sok mindenben nem értünk egyet, de ez ma már nem akadály. Keressen fel az újsztendő-ben, megbeszéljük Bárczi ügyét. Kérem, segítse fel a kabátomat.

János felsegíti Nagy Fülöpre a kabátját

Ha eszébe jutna vagy megtudná, hogy szerzi be Viktor a pass wordöket, és hogy kinek dolgozik, az a magyar esztétika ügyén is lendíthetne.

JÁNOS Ne engem válasszon, Sire, arra, hogy szétszórjam a boldogságot, melyet ön ver nekünk. Nekem meg kell tagadnom, hogy az efféle érmet kibocsássam.

NAGY FÜLÖP Már megint idéz. Magában egy szónok veszett el.

JÁNOS Posa márki mondja ezt Fülöp királynak. NAGY FÜLÖP Fülöp királynak? Hogy jut ez eszébe? Mert Fülöpnek hívnak?

JÁNOS Nemcsak azért. Másért is. Zsuzsa miatt is. Is-meri a Don Carlost?

NAGY FÜLÖP *(tekintete elsötétül, egy pillanatig elgondolkodva megáll)* Tudja mit? Ne keressen föl. Majd inkább mi keressük magát. Az egyetemen meg-találjuk. *(Zordan kivonul a lakásból)*

Kisvártatva kocsizugás, majd csend.

János egy darabig még áll a szoba közepén, aztán le-hajol a sarlókért és kalapácsokért, és kezdi bedobálni őket a kartondobozba. Aztán összeszedi az előző estéről ott maradt poharakat, palackokat, hamutálcákat, és ki-viszi mindet a konyhába. Onnan behozza a porszívót meg a tartozékait. Észrevesz egy kazettatárolót és rajta egy walkmant. Belecsúsztat a walkmanbe egy kazettát, a fülhallgatót fölteszi a fülére, bekapcsolja a készüléket, aztán összeállítja a porszívót, azt is bekapcsolja, és porszívózni kezd

Függöny

HARMADIK FELVONÁS

Első kép

Az első két felvonás díszlete kilencven fokkal el van fordítva, úgyhogy most nem oldalról, hosszmeteszben látjuk a lakást, hanem szemből, a kilátás, a város, a terasz felől keresztmeteszben, elsősorban a nappalit és fölötte a szülői hálószobát. A nappaliból két ajtó nyílik hátrafelé, az egyik a bejárati ajtóhoz vezető folyosóra, a másik a konyhába, ezekbe a helyiségekbe csak akkor látunk át, ha nyitva az ajtó. A nappali és vele a színpad közepét a nagy tölgyfa asztal foglalja el. Egyéb-ként a nappali elrendezése nagyjából változatlan, csak most rend van, ünnepi rend. A nagy asztal ünnepélye-sen meg van terítve, csak evőeszköz nincs a tányérok mellett. Este van, mindenütt ég minden lámpa. Be van kapcsolva a tévé is, a szilveszteri műsort sugározza, de mivel a készülék a nézőtérnek hátat fordítva áll, látni nem lehet, csak hallani. A kanapén, amelyen János aludt, most Sári — Győző és Zsuzsa lánya — fekszik, befáslizott lábbal, és a tévét nézi. Fürdőköpeny van rajta, a haja vizes, hajszáritóval szárítja. Zsuzsa már estélyi ruhában a konyhában tesz-vesz. Győző azon lomposan, ahogy napközben járt-kelt, a telefontól ül és tárcsáz. Ideges, dühös, lecsapja a kagylót, újrakezdi

GYŐZŐ Nem veszik fel. Már tutulnak valahol az utcán. Ki az istennyilat hívjak még föl!?

ZSUZSA *(a konyhából)* Mondtam már, hogy telefonon ez nem megy.

GYŐZŐ De hát hova a francba menjek? A rendőrség-re? Egyébként nem is rossz ötlet. Lehet, hogy fogták magukat és följelentettek. Összefogtak és följelentettek. Épp most pakolnak ki. Ott megtalálhatnám őket. Á, jó, hogy jön, Kisnagy elvtárs, mire jók itt ezek a bizbaszok? Halkítsd le már azt a kurva tévét!

SÁRI *(lehalkítva a tévét)* De hát honnan veszed, hogy együtt vannak? Megmondta a Pasztilla, hogy találkoztak délután, és nem volt vele a barátod.

GYŐZŐ Megmondta, megmondta, úgy hazudnak ezek, mint a vizfolyás! *(Újra tárcsáz)* Törd inkább a fejed, kinél lehet még ! Valami kis bamba puncsi, biztos van neki egy kis odva, ahová bevacokolja magát ilyenkor. Egy meleg öl, istenem, egy meleg, egy forró süldőöl, de jó is az! Halló, jó estét kívánok, itt Kiss Győző, a Zsolt barátjának, a Kiss Gábornak a papája. Azt szeretném kérdezni, nincsenek-e ott véletlenül a fiúk, vagy akár csak a Zsolt, beszélni szeretnék vele ... Nincsenek ... áhá, értem ... Köszönöm ... semmi, csak épp bottal ütjük ökelme nyomát ... hát igen .. . nagy lovak ezek már ... Búék ... Viszonthallásra .. . Búék. *(Leteszi a kagylót)* Bújják kiskegyed. Oda be. Azt se tudta már, hogy van neki fia.

ZSUZSA *(bejön a konyhából)* Mondom, hogy szerintem Jánost kellene megkeresni. Lehet, hogy már otthon van.

GYŐZŐ Most menjek el hozzá megint? Hogy újra ki-hajítson az a hisztérika? Menj el te. Te akarod, hogy itt legyen.

ZSUZSA Nem érted, mi történt?

GYŐZŐ Mi történt? Eltűnt a felnött kölykünk. Már vagy fél napja nem tudjuk, hol van. Hallatlan. Tegnap egész nap nem volt itthon. Ma ráadásul még szilveszter is van. De nekünk tudnunk kellene, hol van. Egy Budapest-térképen villogó lámpának jeleznie, épp hol jár. Mert, ugye, ehhez vagyunk szokva.

ZSUZSA De most más is történt. Nemcsak az, hogy el-ment hazulról, és nem tudjuk, hová.

GYŐZŐ Valóban. Más is történt. Kirámolta a műhelyemet. Kihúzta a méregfogamat. Bosszúból vagy tudom is én, miért. Meg fogja kapni érte a magáét. De még aggódik is érte, hogy ugyan melyik buliban hanyódik? Mindenesetre Dezsőéknek egyelőre egy szót se róla.

ZSUZSA Csak azt tudnám, Jánosnak mi köze az egészhez.

GYŐZŐ Hát pedig ha valaki, te tudhatnád. Zárd már el azt a rohadt tévét! Ott a tiétek, azon nézd!

SÁRI Hogyhogy bosszúból? Miért vitte volna el a cucokot bosszúból? *(Kikapcsolja a tévét)*

GYŐZŐ Te csak hallgass ! Még az is lehet, hogy te is sáros vagy ! Vagy hogy te vagy igazán sáros! SÁRI Micsoda?

ZSUZSA Most aztán elég legyen ! Eriggy a szobádba! SÁRI De hát miről beszéltek?!

GYŐZŐ Mennyivel jobban is járna veled! Alig vagy itthon, termeled a dollárt.

ZSUZSA Befognád most már a szád!?

SÁRI *(a konnektorhoz sántikál, kihúzza a hajszáritó dugaszát, és indul a szobája felé)* Nem csodálom, hogy elcsavarog.

GYŐZŐ Mert te aztán tudod. Egyszerre de megérted. ZSUZSA Hívd fel nagyapádat. Számolj be neki, és ki-

vánj boldog új évet. *(Győzőhöz)* Te is mondhatnál neki pár szót.

GYŐZŐ És te? Vagy te már mondtál?

SÁRI Most menjek a szobámba vagy telefonáljak?

ZSUZSA Előbb szárítsd meg a hajad.

Sári kimegy a hajszáritóval. Zsuzsa tovább tesz-vesz, Győzőt emésztí a düh, fel-alá járkál

Öltözz át. Mindjárt itt vannak.

GYŐZŐ Le vannak szarva.

Kis szünet. Sári szobájából halkán kiszűrődve ismét megszólal a tévéhang

ZSUZSA Talán az első feleségéhez ment.

GYŐZŐ Kicsoda? Gábor? ZSUZSA

Haha, de jó vicc. János.

GYŐZŐ Már megint vele jön. Ezt csak a szeretője ér-dekli. És nem is leplezi.

ZSUZSA Hát te talán nem öt gyanúsítod?

GYÓZÓ Volt ma némi ráérő időm, autóvezetés meg sorban állás közben, törtem a fejem, számolgattam. Gábor az én fiam csakugyan, az biztos. A számítástechnikai zsenijét is csak tőlem örökölhette, az esztéta barátunktól aligha. De Sáriiban már egyáltalán nem vagyok olyan biztos. Honnan ez az atletikus termet, ez a robbanékonyság? Tőlem nem, az fix.

ZSUZSA Még jó, hogy tudtad vele is mindjárt. Mi-után Gáborral tudtad, amit magad se hiszel.

GYÓZÓ Te mit hiszel? Erről szeretnék már hallani végre valamit, te mit hiszel. Vagy netán mit tudsz?

ZSUZSA Semmit, amit te ne tudnál. Illetve egyvalamit mégis, amit mindig is kapiskáltam, de csak most látom be igazán, hogy nincs benned semmi méltóság. Semmi nagyság. Semmi férfiaság. Te a nagyszerű képességeiddel együtt is kis ember vagy.

GYÓZÓ Ez aztán a felfedezés! Nem én vagyok Zrinyi Miklós! Nem én vagyok Széchenyi István! Én csak Kiss Győző vagyok. Rájöttél tizennyolc évi házasság után! De azért közben egész jó kis életed volt! Kis életed, de jó! Kleine Fische, gute Fische! Ez a ruhád például, ami rajtad van, mennyibe került? Nem tudom, mert nem kérdeztem. És még mi mindent nem kérdeztem! Amit te mind természetesnek vettél. Bezzeg ha nagyvonalú lettem volna! Ha nagyvonalúan elittam, elkártyáztam, elnőztem, ellőversenyeztem volna mindent, akkor én lennék a Sándor Móric! De jó lett volna akkor neked! Akkor élhetnél volna a pszichiáteri fizetésedből. Hát itt tartunk!? Ide jutottunk tizennyolc év alatt? Hogy én mégsem vagyok az, akit megáldottál? Hogy én nem vagyok Nagy Fülöp király?!

ZSUZSA Már megint ámitod magad. Pojácáskodsz. Duzzogsz. Te soha nem bírtál szembenézni magaddal, és lassan szem elől veszítetted magad. Kiss Győző tulajdonképpen ma már nincs is. Néhány építészeti sablon és valamivel több számítógépes program, ez maradt belőled. A többi szerep, komédia. A legfőbb, hogy egy nagy rakás szerencsétlenség vagy. Csódtömög. És exhibicionista. Kéjfelj játszd ezt a szerepet. Közben meg nem veszel észre semmit, ami a közvetlen közeledben történik.

GYÓZÓ Mit nem veszek észre?

ZSUZSA Semmit. Hogy emberek vannak körülötted, akik nemcsak arra valók, hogy lereagálják a te szerencsétlenségedet, hogy az élet nemcsak bináris jelekre redukálható információkból áll, hogy kék az ég, hogy porlik a hó, semmit.

GYÓZÓ Ah, az élet és az ő színárnyalata!

ZSUZSA Hogy te fűvel-fával csaltál, az természetes volt. Ugyanúgy nem számítottak neked azok a nők se, mint semmi más se. De hogy én is megcsalhatlak, hogy nekem viszont nagyon is számíthat sok minden, ami az utamba akad, az eszedbe se jutott. Azt észre se vetted.

GYÓZÓ Az apámat talán nem vettem észre? Talán nem épp az apámba rokkantam bele? Talán nem arra gyanakodtam-e öröklé, hogy igazában még mindig az apámba vagy szerelmes?!

ZSUZSA Az apád. Az igen. Mert arra lehetett hivatkozni. Az jogcím volt mindenre, a gyengeségre, a gyávaságra, a mellverésre, a hamuszórásra, mindenre.

GYÓZÓ Talán nem voltál belé szerelmes? Talán nem feküdtél le vele még akkor is, amikor már az apósod volt?

ZSUZSA Ugyan, hagyjuk ezt már. Apád rád volt féltékeny. Hogy még fiatal vagy, hogy lázadsz ellene, hogy átpártoltam tőle hozzád. Még meg is fenyegetett, hogy ha nem térek vissza hozzá, megbánom. Ki-rügathatott volna az egyetemről. De te az apádat se ismerted. Te azt hitted, apád egy diadalmas diktátor. De nem az volt. Megkeseredett, hiú, erőszakos ember volt már akkor. Tíz körömmel kapaszkodott belém.

GYÓZÓ De mindezt eltitkoltad előlem. A férjed elől. Akinél védelmet kereshettél volna. Miért titkoltad el?

ZSUZSA Mert nem akartam, hogy még jobban elmérgesedjen köztetek a viszony. Azt akartam, hogy ti segítsetek egymáson, ne én rajtatok.

GYÓZÓ Ugyan, ezek ilyen pszichiáteri blöffök. ZSUZSA És akkor halt meg az anyád. Rettenetesen össze volt törve. Jó, elismerem, néha játszottam. Ki-

sérleteztem. Talán szörnnyeteg vagyok, mint te. És végső soron összeillünk.

Hosszabb csend. Csak a tévé fojtott, távoli hangja hal-latszik halkán. Győző és Zsuzsa vitája elcsendesedett a végére a kezdeti indulatos kiabálás után. Zsuzsán mint-ha bizonyos gyengédség lett volna úrrá, talán azért is, mert Győző összetörtnek, apatikusnak látszik. Zsuzsa szeret uralkodni, és azt szereti, akin uralkodhat. Gyöngédségében bizonyos anyáskodás is szóhoz jut

GYÓZÓ Igyunk valamit. (Tölt a kikészített italok egyikéből. Koccintanak) A szebb jövőre. Vagy úgy is mondhatnánk: a hátralevő évekre.

ZSUZSA Azért még mindig szeretlek ám.

GYÓZÓ És most... (Megfeszül, abbahagyja)

ZSUZSA És most mi?

GYÓZÓ (szinte szégyenlősen) Most János a szeretőd? Akit nem veszek észre?

Zsuzsa nagyot nevet. Átkarolja Győzöt, és megcsókolja az arcát

Mit nevelsz? Válaszolj.

ZSUZSA Mondtam már. Nem a szeretőd.

GYÓZÓ És nem is volt? Annak idején.

ZSUZSA De igen. Akkor igen.

Győző megmerevedik. Rövid szünet. Zsuzsa újra felnevet, mintegy Győző meredt, savanyú ábrázatán, de valójában azért, hogy ura maradjon a helyzetnek, elbagatellizálja és csábító maradjon. Tudja, hogy így hathat Győzőre

Ne haragudj. Ifjúkori botlás. Te is botlottál.

GYÓZÓ De én bevallottam.

ZSUZSA Mert lebuktál. Mert észrevettem. És nem vallottál be mindent.

GYÓZÓ Még ma reggel is letagadtad.

ZSUZSA Le.

GYÓZÓ Összejátsoztál velem.

ZSUZSA Nem. Most játszom össze veled. Neki azt mondtam, hogy soha nem ismerem be neked. Hogy ne verjek éket közéték. És ő aztán menteni akart engem, szegény. Azért vont vissza mindent.

GYÓZÓ Biztos még mindig szeret.

ZSUZSA (megint nagyot nevet) Tölts még egy kicsit.

Győző magának is tölt

Nem hiszem. Csak nagyon tönkre van menve. Lehet, hogy tényleg hozzáképzelt ezt-azt a történetekhez.

GYÓZÓ Órajta nem akarsz segíteni? Te nem akard őt megmenteni?

ZSUZSA Menthethetlenség vagyunk már. (Úgy nevet, mint aki tudja ugyan ezt, mégsem hiszi)

GYÓZÓ Apám tényleg féltékeny volt rám? Amiért fiatal vagyok és szabad?

ZSUZSA Hát persze. Ez csak természetes.

GYÓZÓ Kár, hogy ezt akkor nem tudtam. Különben mindegy: mihez kezdek volna velem. Valójában nem voltam akkor se fiatal és szabad. (Rövid szünet után) És vele jobb volt?

ZSUZSA Mondjak neked valami kiábrándítót? Már nem emlékszem.

Ekkor kulcszörgés hallatszik, majd óriási lármával négy-öt fű tódul be az előszobába, köztük Gábor. Magnót bömböltetnek, dudákat fújnak, borosüveg van náluk, egyik-másik már be van rúgva. Benyomulnak Gábor szobájába, egyikük álarcosan benéz a nappaliba, idétlenül elbődül. Sári kinéz a szobájából

SÁRI Hellótok! Mizujs, lesz buli? Gábor is itt van? GÁBOR

Te még így vagy? Jössz vagy nem?

SÁRI Kocsival vagytok? Fáj a lábam.

I. FIÚ Kérd el a Daihatsu!

ZSUZSA Gábor? Na végre. Egész délután kerestünk! Az istenért, mi történt? Mit csináltál?

GYÓZÓ Előbb seperjük ki ezt a csöcseléket!

II. FIÚ Hú, micsoda buli lehetne itt!

ZSUZSA Gyerekek, menjetek be kicsit Gábor szobájába. Sári mindjárt kész lesz.

GYÓZÓ (Gáborhoz) Te itt maradsz.

GÁBOR De csak Sáriért jöttünk, meg pár kazettaért.

I. FIÚ Tankolj piát is!

Győző kitaszigál egy-két álarcos alakot

II. FIÚ Ne lökdöss, hapsikám. Ez a surmó a faterod?

GYÓZÓ *(ordítva)* Hol van a modern? Hol vannak a diszkettek? Mit csináltál velük, te átokfajzat! És még van képed ezt a söpredéket is idecsóditeni? Hogy megvédjenek, ha összeverlek!? Hogy a bűnöző barátaiddal veress meg, ha megfenyítlek! Márpedig szét-téplek, ha a fiam vagy is! Eladtad az árut a fekete-piacon?

GÁBOR Mit kiabálsz? Hozzá se nyúltam semmihez. GYÓZÓ Akkor ki vitte el? Ki nyúlt hozzájuk? Talán

ez az analfabéta esztéta, aki a monitorról azt hiszi, csatahajó!

GÁBOR Hát ti még nem is tudjátok? Nagypapa volt itt két nyomozóval. Biztos ők vitték el.

ZSUZSA Micsoda?

GYÓZÓ Két nyomozóval? Mit beszélés? Mikor? GÁBOR Miután ti elmentetek, beállított nagypapa két nyomozóval, és azt mondta, házkutatást tartanak.

Döbrent csend. És közben csengetnek. Győző és Zsuzsa mozdulatlanlanságba dermedve állnak, köztük Gábor, aki-nek csillag már a szeme az elfogyasztott italtól, oda-kinn nagy láрма és zenebona, és közben a levegőben úszik az elhangzott csengetés

GYÓZÓ *(Zsuzsához)* Nyiss ajtót. *(Gáborhoz)* Te még itt maradsz. Vársz egy kicsit. Jatt, mosoly, puzsi.

Két házaspár érkezik. Az egyik férj, Robi fején nyúl-fülek, amelyek madzaggal rángatva tapsolni tudnak. Igazi tapsifülek. A másik férjen, Dezsón Gorbacsov-ál-arc, Nyugatról hozta. A feleségek drága estélyi ruhában. Nagy ováció. Dezsó egy ötvenes évekbeli orosz tankönyv valamelyik olvasmányából idéz fennhangon, mintha a tévének nyilatkozna, és integet a köszöntésére összegyűlteknek. Sári szobájából előtödulnak a Gáborra váró fiúk is, tüntetően nyerítenek, és obszcén megjegyzéseket tesznek a kifestett nőkre, akik közül az egyikről kiderül, hogy német, Gudrunnak hívják. Mi-közben ez részben az előszobában, részben már a nap-pali szobában zajlik, Győző hol együtt hangoskodik a többiekkel, hol magába roskadva áll és gondolkodik, egyszer hirtelen mozdulattal felhajt egy kupica italt, hol Gábornak tesz föl fojtott hngon kérdéseket

Á, méltóságos főgazgató urak! Van szerencsénk! Hogy ingom a bingyon? Ich küsse ihre Hände, gnädige Frau! Willkommen in unserer Volksrepublik! *(Gáborhoz)* Mit mondtál? Házkutatást? És miért?... Azt el tudod még ragozni, hogy két szép zöld fasiszta? És az öreg személyesen? Megáll az eszem. János itt volt még?

Gábor biccent Ó

hívta őket?

Gábor jelzi, hogy nem tudja, de nem hiszi

Szergyécsnűj privét, tovaris, fel, torreádor, öld meg a bikát! *(Csak úgy vaktában halandzsázik, „vattázza” a zajt)* Mégis, mit mondtak? Tombolt az öreg? János tárgyal velük?

GÁBOR Nem tudom. Engem kiküldtek. Aztán elmentem.

GYÓZÓ És semmi, hogy miért? hogy mit tudnak? hogy majd jönnek a többiért vagy értem?

GÁBOR Nem tudom. Engem kiküldtek.

GYÓZÓ És nem is érdekelt? Nem tiltakoztál? GÁBOR

Nyomozók voltak. Kiküldtek. A Jánost is ki-

küldték, de az szemtelenkedett. Nagypapa végül visz-szahívta és kihallgatta.

GYÓZÓ Micsoda? Kihallgatta? Szemtelenkedett?

DEZSÓ *(ő is „alaposított” már)* Á, á, a kised! *(Össze-puszilkodik Gáborral)* De cuki! Nem kell ám félni a bácsitól. *(Felnyerít)* Dezsó bácsi nem bánt. Aztán mondd csak, szereted-e a spenótot? *(Teli szájjal ne-ve)* Volt nekem is egy amerikai nagybácsikám, illetőleg még mindig megvan, Floridában él a vagyoná-

ból, látott párszor kölyökkoromban, mielőtt kiment, aztán később mindig a telefonhoz kért, ha telefonált, és azt kérdezte: Szereted-e a spenótot, öcskös? És hogy majd küld nekem képeskönyvet Popeye-ről, a tengerészről. Sose küldött. *(Óriásit röhög megint)*

ROBI Emlékszel? Hogy van németül „spenót”?

DEZSÓ Spinat. Úgy bezzeg kérsz. És még mit nem?

ROBI Spinét s pinát, mi szem-szájnak ingere ...

Óriásit röhögnek

ZSUZSA Győző, kínálj innivalót!

DEZSÓ Úgy van, szomjasak vagyunk.

GÁBOR Mi akkor megyünk.

GYÓZÓ *(hirtelen föleszmélve)* Hová mentek?

SÁRI Várjatok, még föl kell hívni nagypapát.

GYÓZÓ Tessék? Ja, persze. És ő miért nem telefonált?

(Gáborhoz) Tényleg, ő miért nem telefonált?

GÁBOR Nem tudom. Nem is tudtam, hogy nem telefonált.

GYÓZÓ És te hol a fenébe mászkáltál egész nap, ahelyett,

hogy szóltál volna!

GÁBOR Nem tudtam, hogy nem szólt! Azt hittem, már rég tudsz mindenről.

ZSUZSA De Győző, ez most nem olyan fontos, majd

megbeszélitek holnap.

DEZSÓ Amit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra. Jön

még kutyára dér! Jaj, gyerekek, nem igaz, már megint

itt vagyok köztetek. Nyakig merülök a meleg ga-

najba!

ROBI Mennyiért adják most adagját a Hyattben?

DEZSÓ Minek, te oktondi?

ROBI Hát a balkáni fosnak.

DEZSÓ Amit a te szádban érleltek, az drágább, mint a

nokedli.

ROBI Öcsém, fityakos, tiéd a gémfos! Tudod még az

osztálynévsort?

DEZSÓ Abszinger, Ardai, Barta, Braxatorisz, Csőke, Dekleva,

Endes, Eper, Filep, Gács, Gulyás, Heckenast, Ipacs, Kaptás

...

Gábor közben kiment a társaihoz, Győző pedig fél-szemmel

Sárin, aki telefonálni készül, tölt a poharakba

ZSUZSA Gyertek, koccintsunk!

DEZSÓ *(Sárihoz)* Gyere te is! Az első magyar wimbledoni

bajnokra!

ROBI *(Gudrunhoz)* Prosztó!

DEZSÓ Auf die ungarischen Kannibalen!

GYÓZÓ *(kissé gondterhelten)* Megy egy vak az utcán.

Vakvezető kutya kíséri. Az utcasarkon a vak megfog-ja a

kutya farkát, és meglöbálja a kutyát a levegő-ben. Egy

járókelő dermedten nézi. Mit csinál maga? Körülnézek,

feleli a vak.

Nagy ováció

ROBI *(Gudrunhoz)* Verstanden?

GUDRUN *(nevetve)* Ver.

GYÓZÓ *(Sárihoz)* Na, csak hívjad!

ZSUZSA *(Győzőhöz)* Beszélés veled?

GYÓZÓ Miért? Beszélés te? És mit mondasz neki? ZSUZSA

Csak beszélj vele. De ne innen. Onnan fent-ről.

EDIT Nem kapcsoljuk be kicsit a tévét? Hátha van benne

valami jó.

ROBI De szívem, társaságban nem szellent az ember!

Zsuzsa azért bekapcsolja a készüléket

EDIT Otthon megy a video. Fölvesszük az egészet.

SÁRI Nagypapa? Szia, itt Sári ... Aha, ma délben ... Kösz, hát

a bokám lehetne jobban ... Majd megnézik a

Sportkórházban ... Ez csak olyan bemutatószerűség volt ...

Egy kis show az ünnepi turistáknak... Akár fürödni is

lehetett volna a tengerben ... Egy tenger-parti szálloda

mellett volt a pálya ... Én a lábamat kúráltam, edzeni is alig

tudtam ... Most egy hónapig itthon leszek ... És te jól

vagy?... Megyünk vala-hová, nem is tudom, hová,

Gáborékkal, de csak ülni fogok, mint az öreg mamik ... Hát

akkor szia és búék ... Apával? Jó. Szia. *(Nyújtja a kagylót*

Győző felé, aztán mikor átadta, kinyargal)

GYÓZÓ Itt Kis Pippin, egy pillanat, kapcsolom a hívót. Bocsánat, államtitok. *(Főlmegy a hálószobába, benyit a dolgozószobába, és annak az ajtajához támaszkodva telefonál az apjával)*

Közben lenn is folyik a beszélgetés, egyidejűleg a tévé halk zenés műsorával (pl. közvetítés a Fészek klubból, a színészek bulijáról), de úgy, hogy a mondatok ne fedjék Győző szavait

ZSUZSA Képzeltétek, ki állított be hozzánk tegnap este?

János. Ordódy János.

DEZSÓ Tényleg? És hogy van? Istenem, micsoda nagy ász volt!

GYÓZÓ Halló, itt vagyok . . .

ZSUZSA Rosszul van. Már a második házassága ment tönkre.

Meghívtuk őt is. Azt mondta, eljön. Nem tudom, komolyan mondta-e.

GYÓZÓ Most tudtam meg az előbb. Gábortól. Ez közönséges betörés! Fel foglak jelenteni. Az Amnesty Internationalnál. Az ENSZ-nél. Összehívatom a Biztonsági Tanácsot. Fellebbezek a Joistennél.

DEZSÓ Ó volt annak idején a sztár. Mindannyian szerelmesek voltunk belé. Űlt a Muskátliban, a Kedves-ben, a Paradisóban, cigizett, olvasta a tiltott könyveket, és mi oda járultunk köréje.

ROBI Ugyan, én ki nem állhattam. Egy sznob volt. *(Dezsóhoz)* És te világleletben a sznobok tenyeréből ettél.

DEZSÓ Te beszélsz, te parvenű! Aki masnival átkötött autót ajándékozol karácsonyra a feleségednek? ROBI És te miért nem ide a Sváb-hegyre jössz színi?

Itt még menő is lehetnél fűlesiklásban!

GYÓZÓ Kezdjük ott, hogy miért nem hívtál fel? Honnan a fenéből kellett volna tudnom, hogy az apám rámoltt ki?

Edit felkacag

ROBI Te mit vihogsz?

EDIT Hát nem látjátok? A Vitray meg a Szilágyi duettet énekel. Összepisilem magam.

DEZSÓ Peinlich.

GYÓZÓ Kilestétek, mikor megyünk el hazulról. Lehallgattatok. Ezt is lehallgatják. Úgyhogy vigyázz, mit mondasz. Kiderülhet, hogy fedezni próbálsz!

ZSUZSA Jánosból szellemi központ lehetett volna. Folyóirat-szerkesztő vagy ilyesmi. Magnetikus vonzása volt. Akartak is Árpáddal egy folyóiratot. De nem kellettek senkinek.

GYÓZÓ Mire hazaértem, már elment. Eltűnt. Kihallgattad? Gábor azt mondta, kihallgattad. Mit hallgattál ki belőle?

ZSUZSA Ahogy egy hőforrás folyik el és issza be újra a föld, ahonnan feltört, úgy mentek ők is pocskéba.

DEZSÓ *(elismerően)* Húha, ez igen. Vagy megfúrták

őket, mint hallom, a hévizi tavat. Az is kihül, elapad. ROBI

Végül is nem mindegy nekik, hogy a víz vagy az alumínium hozza a dollárt? A lényeg, hogy dollár legyen. Dezsó.

DEZSÓ Aproppó, van még nálam egy kis dohányja Jánosnak. Meddig tartogassam még?

GYÓZÓ Most is áll itt valahol egy fürkés. Vagy ül egy kocsiban. Az ügyvis látja, ki jön be hozzánk.

Az előszobában nagy zsvaj, tolongás. Zsuzsa félre-húzza Gábort

ZSUZSA Tényleg nem tudod, hová tűnt János?

GÁBOR Nem.

ZSUZSA Mit akart tőle a nagypapa? Összeszólalkoztak?

GÁBOR Nem tudom. Nem is érdekel. Én nem akarok tudni semmiről.

GYÓZÓ A király csak azért titkolódik úgy, hogy egykor kedves fiát meglepje az öröm a koronázás napján.

SÁRI *(Zsuzsához)* Elvihetem a Daihatsut? Ilyenkor ügy-sincs igazoltatás. Fáj a lábam.

ZSUZSA *(hirtelen dühösen, ingerülten felcsattanva)* Nem viheted! Szó se lehet róla! Ha fáj, maradj itt-hon! Vagy kérj szolgálati kocsit!

Sári értetlenül néz rá

GYÓZÓ *(ordítva)* Legalább rombolnivalót hagyjon, apám. Ereimben heves vér viharzik — negyvenöt éve élek, Fülöp király fia, s e hold alatt semmit sem romboltam, sem építettem. Érzem, mit érek. És már ál-maimból királyi hivatásom feldörömbölt, mint egy hitelező, s becsületemnek adósságaira, az ifjúságom elvesztett óráira int.

Ezt most lenn is hallja mindenki. Egy pillanatra döbbenet, szinte megrettenve csitul el a zsvaj, és zavart csend támad. De Győző most megint hallgat pár pillanatig, és ezalatt csak a tévé halk döngéselése hallatszik

EDIT Fenn is megy valami műsor?

ZSUZSA *(Sárihoz)* Mit állsz itt? Mit álltok itt? Nem adom oda! Mit hallgatóztok?!

GYÓZÓ *(ordítva)* Fűtülök rá! Fűtülök az apai érzéseidre! Tojok rájuk! Ha bűnöztem, csukjanak le! Hozzak rád szegyet! Hozzalak kényes helyzetbe! Életem itt lélegzés hóhérek alatt.

ZSUZSA Nem halljátok? Tűnjetek el! Jó mulatást!

ROBI Hát akkor igyunk! Igyunk, és legyünk ordinárek!

GYÓZÓ Nem engem féltesz te, hanem magadat! Te soha senki mást nem féltettél, csak magadat! Anya is úgy halt meg, hogy amikor megtaláltad a hulláját, hirtelen nem tudtad, hogy került ide az ágyra ez a szobadis, ez a nagy diványguriga, ez a holttest. A halottakkal te addig csak máshol találkoztál. Nem hitted volna, hogy egyszer csak otthon is belebotlasz egybe. Egy áldozatodba.

ZSUZSA *(toporzékolva)* Nem értitek? Az apátok már megint berúgott!

Kifelé taszigálja Sárit és társait. Közben az előszobában tolongó, viháncoló fiúkon keresztül újabb vendég házaspár nyomult be a nappaliba. Kicsit értetlenül és riadtan néznek körül, jó helyen járnak-e. Nevezzük őket Ernőnek és Beának. Mikor Zsuzsa észreveszi őket, felnevet

Tust kérek! Ernő és Bea belépője!

Dezsó és Robi a cirkuszi tuszt utánozzák. A fiatalok nagy lármával távoznak

GYÓZÓ Kitaláltam! Nem sügta meg senki, kitaláltam!

Zsuzsa felrohan az emeletre, kikapja Győző kezéből a telefont, Győzőt félrelöki, behúzódik a dolgozószobába, és magára csukja az ajtót. Még hallani annyit

ZSUZSA Halló, Fülöp? Én vagyok, Zsuzsa, Győző tők-részeg

...

Miközben odalenn Dezsó elterelő manőverezéssel italt tölt, Győző lassan előrejön, és elindul lefelé a lépcsőn

GYÓZÓ *(mintegy magában szavalva)* Üristen, mit beszéltem? Én — apám — magamon kívül voltam — nem tudom viselni férfi módon, hogy nekem így mindent, mindent, mindent megtagad.

GUDRUN *(Dezsóhoz)* Was ist passiert?

Sötét

Második kép

Rövid szünet, amely alatt a közönség a szilveszteri tévéműsort nézi. Ez egyébként már a második és harmadik felvonás közötti szünetben is lehetséges. Hogy azon a készüléken-e, amely a színpadi lakásban áll, igaz eddig hátat fordítva, vagy egy másik készüléken, vagy ki-vetítve valahová, ez technikai kérdés. Az sincs kizárva, hogy nem fordít hátat a közönségnek a készülék az első képben, mindenestre csak akkor lehet így, ha nem vonja el a figyelmet a színpadi cselekményről. Most viszont a nézők rövid időre zavartalanul részesei lehetnek a tévéműsornak, ami sokak számára talán még egy kis megkönnyebbülésként is hat. A cél itt az, hogy a tévé-műsor közös nevezője által ki-ki még inkább ott érezhesse magát Győzőék vendégei között, akik időnként szintén vetettek az előzőekben egy-egy pillantást a kép-ernyőre. Egyébként a színpadkép nem változik, csak

mikor ismét kivilágosodik a szín, a nagy tölgyfa asztal körül ül az egész társaság, és az asztalon az ünnepi vacsora. Időközben további két házaspár érkezett még, te-hát összesen tizenketten vannak. A tévé most már el van zárva.

Zsuzsa, Edit és Gudrun tálakkal jön a konyhából. Nagy izgalom és ováció fogadja a válogatott finomságokat. Kezdődik a tálalás. Több vendégnek már a tányérján az étel, de nincs hozzá evőeszköz. Egyelőre udvariasan várnak, amúgy sem illik nekiesni az ételnek, mielőtt nem kapott mindenki

ROBI Gyönyörű ez az asztal, de azért van egy kis hiányérzetem!

GYÓZÓ Otthon felejtetted a protézisedet?

GUDRUN Ach, tatsächlich! Es gibt kein Esszeug! (Már sietne is ki a konyhába, mintha ő volna a házaszszony)

DEZSÓ De szivilein, itt nem szokás az eszszájjg. Ne sértsd meg a háziakat.

GYÓZÓ Jaj, tényleg, az eszcájjg! Micsoda blamázs! Dezsókém, gyere, segíts!

A sarokba kíséri Dezsót, megfoghatja vele a nagy kartondoboz egyik sarkát, és együtt az asztal mellé cipelik a sarlókat és kalapácsokat. Dezsó sincs beavatva, először nem is érti a viccét. Győző kiosztja a szerszámokat. Egy kis zavar után nagy röhögés, hangzavar

Egy sarló, egy kalapács. Egy sarló, egy kalapács. Melyik oldalra való a sarló, és melyikre a kalapács? Na, ki tudja? Természetesen bal oldalon van a kalapács, mert az a haladó munkásosztályt jelképezi, és jobb oldalon a sarló, mert az meg a múlt némely csökevényéhez bűnösen ragaszkodó dolgozó parasztságot! (Győző már részeg, amint egyébként csaknem mindenki, de egyelőre a felszálló ágyban. Dől róla a víz, ki van pirulva, még lomposabb, mint az est kezdetén, gyűrött flanelingje kilóg a nadrágjából)

ROBI Fenőkövet kérek! Életlen a sarló!

GYURI (új vendég) Klopfolni kell még a húst? BEA És

mi lesz az értelmiséggel?

DEZSÓ Az körzót kap!

GYÓZÓ (a fejéhez kapva) Körző! Tényleg! Hogy ez nem jutott eszembe! Az NDK-körző!

Már rohan is fel a dolgozószobájába

ERNÓ És mi lesz a szalmaszállal?

EDIT Miféle szalmaszállal?

ROBI Amibe belekapaszkodhatunk jövőre!

ZSUZSA Nem szalmaszál az, fiacskám, hanem búza-szál!

EDIT Búzaszál? Az is van? (Keresi az asztalon)

Nagy röhögés. Többen nagyban próbálkoznak már az evéssel

ROBI (mint a kislányához) A Rákosi-címerről van szó, kiscicám. De ha kérsz búzaszálat, veszek neked. Koszt vasz koszt.

GYÓZÓ (jön két-három körzővel odafentről) Tessék, itt vannak a körzők! Csak diplomás értelmiséginek jár. A hegye whiskybe mártva sterilizálandó!

ZSUZSA De Győző! Észnél vagy? Elég már.

GYÓZÓ Végre hasznát veszik a körzőimnek!

Elkapkodják a körzőket. Folyik az ennielő kinos dőf - kölése, tuszkolása

DEZSÓ Körzővel nem kunszt! Az olyan, mint a villa. ROBI Pfüj, micsoda trágár beszéd? Kérlek, ne használj ilyen disznó szavakat!

Dezsó a szája elé kapja a kezét, de kirobban belőle a röhögés, és visszapotyog a tányérjára az étel

ERNÓ (teli szájjal) Villa? Az mi?

ROBI Még jó, hogy nem azt mondta: K-k-k ...-ál. EDIT (szintén kidurran) Kakál!

DEZSÓ (Gudrunhoz) Nun, szivilein, micsoda orgiára hoztalak?

GUDRUN En ketkezi munkas vadjok. Ket kezvel eszek, jó?

DEZSÓ Tessék, a művelt Nyugat.

BEA Ez a sarló mintha olajos lenne.

ZSUZSA Jézusom!

FERI (új vendég) Biztos csak étolaj.

ZSUZSA Na, ebből elég! (Felugrik, és kiszalad a konyhába)

FERI (vérszemet kapva) A tányérokat össze szabad törni?

KATI (a felesége) Légy szíves, jó?

ROBI Az lesz a desszert.

DEZSÓ Tört herendi olajos lében!

GYÓZÓ Figyelitek, Editke hogy burkol!

ERNÓ Csak a művelt Nyugatnak szabad két kézzel enni?

ROBI Elárulnád a munkásosztályt?

KATI Jaj, az ölembe esett! Hülyék, idioták!

Kirohan a fürdőszobába, Zsuzsa jön egy tálcányi evőeszközzel

ZSUZSA Kész! Vége! Elég volt! Vegyetek, osszátok szét! Aki akar, kap új, tiszta adagot! Van bőven! A sarlókat csak dobjátok vissza abba a dobozba!

GYÓZÓ (már tántorog) Ki kér bort? Van minden, ami a-val kezdődik! Abor, asór, apálinka! Itt áll Don Sárlos, és nem tehet másként, mint hogy iszik!

ZSUZSA Te csak ne igyál most már, jól?

DEZSÓ Én kitarok a helyi szokások mellett. Ha a kínaiak tudnak pálcikával enni, mutassuk meg nekik, hogy mi meg tudunk sarlóval és kalapáccsal!

Csengetnek. Dermedt csend támad

ZSUZSA Hát ez ki?

ROBI Itt vannak. Megjöttök.

EDIT Kik?

ROBI A mieink.

ERNÓ A felszabadítók!

GYÓZÓ (Zsuzsához) Ki az? Ó?

ZSUZSA Ó? Miféle ő?

ROBI Itt a nagy Ó!

Újabb csengetés

DEZSÓ Dugiátok el a fegyvereket!

ROBI Ki vette elő?

Fojtott röhögés. Zsuzsa megy ajtót nyitni. János az

ZSUZSA (kitörő örömmel) Te vagy az? Jaj de jó! Úgy megijedtünk.

JÁNOS Megijedtetek? Mitől?

ZSUZSA Gyere be. Épp most ültünk le vacsorázni. Egyedül?

JÁNOS Egyedül.

ZSUZSA És hová tűntél? Félbehagytad a takarítást. Aki nem ismeri: régi barátunk, Ordódy János.

János ugyanabban a ruhában van, amiben utoljára láttuk, Győző ingében

DEZSÓ (János nyakába borulva, a hátát lapogatva) Tanár úr! Fegyverbarátom! Kenyeres pajtásom! De rég láttalak! De megöregedtetél! De megcsúnyultál! De le-gatyásodtál! De örülök!

GYÓZÓ Íme, egy hazajáró kísértet! Egy rémalak, amely int felénk! Bemutatom nektek Hűvös Pengét! Don Sárlos bemutatja nektek Hűvös Pengét! Dargás Róbert, emhákásból lett géemkás! (Kezet fognak) Editke, Bohó Editke, Spiné Editke, kicsit zsiros a kacsója, de még erigál 'a melle és tiszta, ártatlan, mint a tévé-maci!

ZSUZSA Ül le ide, ne törődj vele, tökrészeg, szorítsa-tok egy kis helyet, majd akire kíváncsi, azzal megismerkedik.

Helyet szorítanak Jánosnak a nézőtérrel szemközt az asztal közepén. Zsuzsa terítéket hoz neki. Miközben Győző folytatja, a vacsora is folytatódik

GYÓZÓ Ez itt Kétkezű-Doppelhand Gudrun, szökött walkür, aki megtanította lovagolni és kesztyűbe dudálni a lóra nem termett magyart, Kalandozó-Dollár Dezsót! Íme, Ernó! Ó csak egy egyszerű, mindenevő

ernő ! Es-ernő, kép-ernő, ejtő-ernő. Átejtő Ernő ! És amott Beáta! Tejelő Beáta! Okleveles iparművész és lombhullató ipari növény !

ERNŐ És te? Te ki vagy? Azt mondd el egyszer nekünk, te ki vagy !

GYŐZŐ Én? Gyerekek, hát nem tudjátok? Én Don Sarlós vagyok ! Nem hallottátok még híret Don Sarlós-nak? Hát most megláthatjátok, itt áll előttetek: én vagyok Don Sarlós. Előbb Nagy Viktornak, aztán Kiss Győzőnek, mostantól Don Sarlós vagyok ! A szocialista Don Carlos ! Ha van Bodrog-parti Athén, ha van pesti Broadway, akkor lehet szocialista Don Carlos is ! Elég csak arra gondolni, milyen rettenetes mennyiségű vizet vedelt néha Don Carlos, pintszám-ra, akárcsak örült szépapja, Burgundi Károly, más-kor meg mekkora gyümölcsalmokat nyelt el, akár-csak nagyapja, V. Károly, és máris nyilvánvaló, hogy borzalmas falánksággal és iszákosságommal én vagyok Don Carlos magyar örököse, Don Sarlós ! És Don Carlost is halálra ítélte az apja, mint engem!

ZSUZSA Ül le, és egyél inkább ! Ki hiszi el, hogy olyan falánk vagy, ha örökké csak a szád jár!

Jön vissza a fürdőszobából Kati, többen résztvevően érdeklődnek a ruhája iránt

Kijött?

Föláll Gyuri, az egyik új vendég, ő is ivott már jócskán

GYURI Ti itt mind úgy tesztek, mintha nem tudnátok, mit követtem el. Itt vagyunk már egy órája, és senki még csak célzást se tett rá, hogy milyen szörnyű megdölgöttségét követtem el.

Anikó, a felesége visszaráncigálja a helyére

ANIKÓ Fogd be a szád, részeg vagy.

EDIT Mi történt? Én nem tudok semmiről.

GYURI *(újra feláll)* Meghívtatok, de miért? Hogy megszégyenítsetek? Tessék, szégyenítsetek meg!

ANIKÓ Hagyd abba, nem érted?!

GYURI Te is velem voltál, bűnhődj te is!

Anikó elsírja magát. Felugrik, és kiszalad a fürdőszobába. Zsuzsa és Bea utána

ROBI Nyugodj meg, Gyuri. Ül le, és egyél. Megtörtént, megtörtént. Majd kisimul. Kilógja magát.

EDIT De mi az?

GYURI Miért nem beszéltek róla? Miért hallgattok? *(Már ő is sír)*

DEZSÓ Én se tudok semmiről.

KATI Hát ami azt illeti, valóban érthetetlen, hogy tehetetek ilyet.

GYŐZŐ Az semmi. Piti tyúklopás. Én mire vetemedtem ! Kém vagyok.

DEZSÓ Apukám!

GYŐZŐ Don Sarlós, a bináris kém!

DEZSÓ Hallgass! Most halljuk Gyurit!

ROBI Hagyjátok békén Gyurit!

GYURI *(Dezsóhoz)* Nem mondták el neked?

DEZSÓ Én most érkeztem. Nem tudom, miről van szó. ROBI Majd elmondjuk.

GYURI Képzeld el, loptam! Loptam négy Pirelli-gumit! *(Zokog)*

DEZSÓ Micsoda?

KATI Nahát, ez szörnyű! Elhányom magam. *(Föláll, és előrejön)*

GYURI Leloptam egy kocsiról négy Pirelli-gumit. Négy vadonatúj radiál gumit. Mert nem bírtam ki, hogy a kocsimon szar román gumi van, és a pénzemért nem kapok nyugati gumit! És elkaptak! Kirúgtak az állá-somból. *(Sír)*

Gyászoló csend. Kati a férjét, Ferit noszogatja, hogy keljen föl, és menjenek innen

Már napok óta ott állt az a kocsi, és egy éjjel Anikóval kimentünk, és leszereltük a gumijait. Valaki látta. Látta, de akkor nem szólt. A szemétláda ! Csak másnap, mikor előkerült a tulaj. Jöttek a rendőrök,

és a garázsunkban megtalálták a négy gumit. Csak azért, mert nem lehet nyugati import gumit kapni.

ZSUZSA *(jön vissza a fürdőszoba felől)* Anikó haza akar menni. De most nem mehetek el. Így nem mehetek haza. Vegyetek még ! János, vegyél még!

GYŐZŐ János a tanúm ! Én kém vagyok ! És lebuhtam!

Igaz, János? Nem piti tyúktolvaj, hanem ellenálló!

ERNŐ Gyerekek, erről jut eszembe, azt ismeritek, hogy aki jövőre nem hal éhen, 89-ben nem fagy meg, azt 90-ben mint ellenállót falhoz állítják?

Gyér nevetés. Győző gúnyosan tapsol

GYŐZŐ Fenn az ernő, nincsen kas!

Gyuri szipogva kimegy a felesége után. Kati felhúzott orral visszamegy a helyére. Bea újabb tálakkal jelenik meg. Zsuzsa kezdi leszedni a kiürült tálakat, tányérokat

ROBI *(Edithez)* Segíts egy kicsit!

EDIT Jaj, nem tudok, degeszre zabáltam magam. KATI

Nahát, nekem felfordult a gyomrom! Micsoda szánalmas alak!

DEZSÓ Valami rövidzárlat lehetett. Pillanatnyi elme-zavar.

FERI Egyszerre mind a kettőjüknél?

ROBI Anikó nem számít.

KATI Hogyhogy nem? Talán nem nagykorú? Érettségije van.

ZSUZSA Akármilyen volt, ez a katarzis kellett nekik. És ezt csak tőlünk kaphatták meg.

ROBI *(Jánoshoz)* Neked mi a véleményed?

János először észre sem veszi, hogy neki szól a kérdés, aztán mikor mindenki várakozóan ránéz, észbe kap

JÁNOS Nekem? Nem tudom. Nem ismerem őket. FERI Lelki környezetszennyezés. Már nem érzékelték,

hogy a szemét, ami körülveszi őket, szemét. Hogy a lopás lopás.

KATI És hogy van, ami nincs. Van, amiről le kell mondani.

JÁNOS Miért pont én? Ki vagyok én?

GYŐZŐ Ahogy elnézlek, itt ennél az asztalnál... egy magasabb

rendű ültető talán nem véletlenül ültetett erre a helyre ...

ERNŐ *(Győzőhöz)* És te? Mi vagy te? Kém? Milyen kém?

Szegénykém?

GYŐZŐ *(nagyot röhögve megtapsolja)* Mostanáig tartott, amíg kitaláltad? Igen, én kém vagyok, a Pentagon ügynöke, Kiss Győző volt az álnevem, de ma le-buhtam, kiderült, hogy igazából Don Sarlósnak hív-nak.

DEZSÓ *(ingerülten)* Ezt már hallottuk. János, inkább te mesélj most már magadról! Mi van veled? GYŐZŐ Márki,

tiéd a szó! Mi újság az igazság ber-

keiben? Füllentésen értelek, azt tudod-e. Hát már te is, márki?

JÁNOS Én is loptam.

GYŐZŐ Hát persze. Elloptad a tüzet. Őrződ és táplálsz, mint a Makk Ász.

DEZSÓ Maradj már.

GYŐZŐ A feleségemet is ellopta. Istennek képzeli ma-gát. Egy Prométheusz, egy Jézusnak, Zeusznak. Ordódy Zeusz, Izabella utca 36.

JÁNOS Honnan tudod a címem?

GYŐZŐ Kikémleltem. Feltörtem a rendőrség adattárát. Tudok rólad mindent. Mit akart tőled az apám? JÁNOS Voltál is az Izabella utcában?

GYŐZŐ Te hol voltál? Apámék vittek el? Ők küldtek most vissza?

ZSUZSA Az isten szerelmére, hagyjátok már abba. JÁNOS Mártánál voltam. Az első feleségemnél. Te az Izabella utcában kerestél?

GYŐZŐ Igen, és elűjságtam, hogy láttalak tegnap Ve-lencében, egy hallgatóddal ültél egy gondolában, és marihuánát szívotok.

DEZSÓ Fiúval vagy lánnyal?

GYŐZŐ Természetesen fiúval, és mikor megkérdeztem tőled, hogy mit üzensz haza, azt mondtad, hogy a pizsamádat a mostohafiadra hagyod, de a nagyapád

Szent Imre-érdemkeresztje lehet az enyém. Ez. *(Fel-mutat egy régi kitüntetést)*

JÁNOS *(elveszi és megnézi)* Hogy kerül ez hozzád? GYÓZÓ Egyszer régen kölcsönadtad. Elkértem, hogy kitűzzem egy házibulira. Nem emlékszel?

JÁNOS Valami rémlik. Most, hogy mondod.

EDIT Nem kapcsoljuk be a tévét? Mindjárt éjfél. ROBI Még ráér. Igyunk a háziasszony egészségére ! A feleséges vacsorára! ZSUZSA Egyetek még !

GYÓZÓ *(Jánoshoz)* Neked adom helyette az éltanuló-jelvényemet, jó?

JÁNOS Mit mondtál a feleségemnek?

ZSUZSA Győző, tölts a poharakba!

Gyuri és Anikó visszajönnek. Lesújtvá visszatelepszene a helyükre. Győző a mondóka ütemére töltöget, többnyire mellé

GYÓZÓ Egyedem, begyedem, vaskampó, alatta a kis Jankó, egyet gondol magába, elszaladt a világba ... Egyedem, begyedem, vassarló, alatta a kis Jankó, egyet gondol magába, elszaladt a világba . . . *(Megáll Edit előtt)* Én kis kertészlegény vagyok, virágokat locsolgatok. Azt hallottam, hogy egy rózsza el akar hervadni. Szabad meglocsolni? Szépen kérem az anyját, de még szebben a lyányát : engedje meg énnékem meglocsolni a haját! *(Edit fejére csurgat a borból)*

Edit visítva felugrik

EDIT Te pöcs, te fasz! A hajam! Te pöcs, te fasz! GYÓZÓ Húha! Kiköpöm a piköpöm.

Most Edit rohan ki a fürdőszobába. Többeket ráz a röhögés. Robi nagyon dühös Győzőre

ROBI Látom, humorodnál vagy!

GYÓZÓ Sajnálom, nem tehetek róla, én vagyok az infáns. A seftes seftel, az infáns infantilis. Don Roberto, excuso ! Ha akarsz, beleharaphatsz a fülcimpámba.

Odatartja a fülét Robi orra elé. Robi félreléki. Győző valami áriát dünyögve kütüzi magára az érdemkeresztet. A többiek rövid ideig csendben esznek-isznak. Gyuri egyszer csak megint rázkódni kezd hangtalanul

GYURI Most mondjátok meg, mit csináljak? Mit csináljak, hogy meg nem törtéنتé tegyem! Ezt jóvá-tenni nem lehet, ezt csak valahogy meg nem törtéنتé kell tenni! Mint egy rossz álom! Valami újságíró állítólag meg is akarja írni! Segítsetek valahogy! Mondjátok valamit!

Erőlködik, hogy valahogy magába fojtsa a sírást. Anikó is kiborul újra. Csitítják, nyugtatják, itatják.

Közben halkán, szinte magában beszélni kezd János. Eleinte nem is figyel rá még mindenki, de aztán lassan elcsitulnak, és őt hallgatják, miközben azért folyik tovább az evés-ivás. Edit visszajön, van, aki föláll és előrejön. Egy ponton Robi tüntetően bekapcsolja a tévét, de egészen lehalkítja. János mintha nem volna egészen magánál, mintha álmában beszélne; belső monológot mond, a reális idő felfüggesztődik

JÁNOS Márta is megöregedett. Megcsúnyult, meghízott. Tudományos főmunkatárs vagy mi. Örökké hüvely-gombája volt. Ült a lavórban és sírt. És azok a szívós, harmadosztályú ambíciók, amelyek mint a borosta, úgy nőnek ki újra meg újra. Ő is sírt. Van egy Trabantja. Teri most kezd szépülni. Ő a lányom. Tizennégy éves, már menstruál. Itt a fényképe. Márta még mindig szeret. De tőlem várta, hogy nyissak. Nem bírtam. Én már nem szeretem. Neki el se mondtam, hogy a visszaszámlálás szakaszába léptem. *(Zsuzsához)* Te pszichiáter vagy, és ha érted a dolgod, látnod kellene, amit én ,még nem látok tisztán. Valami nagy-nagy nullát szeretnék. Egy nagy-nagy lenullázást. Soha olyan nagy egyetértés nem volt még a világon semmiben, mint ma itt abban, hogy a helyzet tarthatatlan. Olyanok vagyunk, mint a lakótelepi parkok letiport, kiszáradt füve, amelynek csak azért kel-

lenne nőni, mert valaki valahol kitalálta, hogy már-pedig ott park lesz, zöldövezet, virágoskert. Nem lett? Sajnálom, én jót akartam, de nektek nem kellett. Le-tiportátok a hivatal vetését. Tegnap Szombathelyen voltam. Nem Velencében, de majdnem. Egy keletnémet ismerősömet akartam meglátogatni a helyi kór-házban. Baleset érte. Kolléga a lipcsei egyetemen. Családostul meglátogatott karácsony előtt. Én is voltam már náluk, ők is minálunk. Nem vagyunk barátok, csak ismerősök. A szokásos szertartásos, kicsit feszes viszony, unalmas szakmai ügyek, kongresszusok. Valahogy mégis kedveltem őket. Lelkesedtek mindig Pestért, Magyarorszáért, a Jóisten kalapjának ezért a bokrétájáért. Egyszóval most újra eljött, hozta az egész családját. Van egy Wartburgjuk, de most vonattal jöttek. A bizonytalan téli útviszonyok miatt. Ez elfogadható magyarázat. Egy fizetővendég-szobában szálltak meg. Mindössze egyszer találkoztunk. Elmentünk együtt a Széchenyi-fürdőbe, és aztán onnan a gyerekek kedvéért a Cirkuszba. Kicsit csodálkoztam, mit keresnek ezek itt karácsonykor. Azt mondták, az asszonynak meghalt a papája, az anyja már régebben meghalt, mindig együtt karácsonyoztak, és most nem akartak egymagukban ünnepelni otthon, rettentően fájt volna az asszonynak, hogy nincs már velük az apja sem, ezért úgy döntöttek, hogy elutaznak. Ez is elfogadható magyarázat. Emberi. Egyáltalán csupa apró emberi mozzanathból állt a kapcsolatunk ezekkel az emberekkel. Es akkor három nappal ezelőtt azt olvastam az újságban, hogy ezek négyen egy lopott teher-autóval megpróbálták áttörni a sorompót a kőszegi határállomáson. Előző éjjel egyszer már elmentem pár órára hazulról, mert ott aludt nálunk az apósom is, és úgy horkolt, hogy csak úgy zengett az Izabella utca. A feleségem se tudott tőle aludni, de ezért még nem mentem volna el hazulról. De olyan ideges lett a feleségem az apja horkolásától, hogy belém kötött. Hogy én miért nem alszom. Hogy ő egyébként se tud aludni, mert rossz alvó, sok a gondja, és most még itt van neki a nővére is, de nekem ugyan mi bajom van, és hogy egy idős férfinak joga van horkolni. Egy szóval se mondtam, hogy nincs joga, de akkor se tudok tőle aludni. Elmentem szokott helyemre, a Városligetbe. Az Állatkert közelében néha hallani lehet különös ál-lathangokat. Reggel újra elmentem. Az is benne volt az újságban, hogy persze fönnakadtak a sorompón, és kisebb sérülésekkel a szombathelyi kórházba szállították őket. Felültem egy vonatra, és elutaztam Szombathelyre. Persze nem engedtek be hozzájuk. Ellenkezőleg, gyanús lettem, és kihallgattak. Fölvették az adataimat, és kérdezősködtek, mi közöm hozzájuk, mit tudok róluk, mi szerepem volt a határsértő akcióban. Végül elengedtek. De lehet, hogy most már újra keresnek. Kerestet a feleségem. Nagy Fülöp is azt hiszi, hogy én vagyok *(Győzőhöz)* a te összekötőd vagy megbízód.

Dezső erősíti a tévéhangot

EDIT Mindjárt éjfél.

ZSUZSA *(Győzőhöz)* Bontsátok ki a pezsgőt.

DEZSŐ Ünnepelejünk.

JÁNOS Lehet, hogy az ő emberük. Ők küldték ki. Ezek a keletnémetek meg azt se tudták, milyen vastag nálunk a sorompó. És biztos azért jöttek karácsonykor, mert úgy gondolták, hogy szenteste a határőrök is ünnepelnek, és nem olyan szigorú az ellenőrzés. Meg könnyebb teherautót lopni. Én is loptam aztán. Ezüst-dénárokat egy múzeumnál. Potyáztam a vonaton. Le-szállítottak. Aztán nagy köveket gurítottam le egy meredek hegyoldalon. Egy husággal jól elvertem egy kutyát. Kidobáltam a vonatablakból az ezüstdénárokat.

Szól a tévé, bontják a pezsgőket, töltik poharakba

ZSUZSA *(Jánoshoz)* Örülök, hogy visszajöttél. Aggódtam miattad.

JÁNOS Szép tőled.

ZSUZSA Ne haragudj, hogy letagadtalak.

JÁNOS Megvolt rá az okod.

ZSUZSA Metsző vagy és üzött. Engedd el magad.

JÁNOS Ezt tanácsolja a pszichiátria, igaz? Meg külön-ben is, nem kell úgy mellre szívni. Az élet megy tovább. És most ünnepelünk.

ZSUZSA Igérem, hogy meggyógyítlak. Csodaszereim vannak.
JÁNOS Késő. Végünk van. Mindent előlről kellene kezdeni. Nulláról. Ahogy a gumitolvaj barátok mondta: meg nem történté tenni. Csak hogy az nem megy.

Zsuzsa nevet. Durrannak a pezsgőspalackok

ZSUZSA Csupa éretlen kamasz. Szégyen és gyalázat. Durcáskodik, amiért meghalunk. Neked aztán igazán nem kell előlről kezdened, te most is az elején vagy. JÁNOS Miért építettél le akkor?

ZSUZSA Miért, miért, mit számít ez most már. JÁNOS Majd én megmondom. Mert féltél az apósodtól. ZSUZSA És ha féltem. Vagy a gyereket féltettem.

Gyereket vártam tőle. Sárít. Sári tőle való. *(Egyszerre szinte reszket)*

János megdöbben. A színpad előterében, a teraszon Győző többbedmagával petárdák robbantására készül. Egy darabig csak a nyüzsgés hangzavara és a tévéhang hallatszik

JÁNOS Győző tudja?

ZSUZSA Semmi közöd hozzá. Egyébként nem tudja.

JÁNOS És Nagy Fülöp?

ZSUZSA Mi van vele?

JÁNOS Ó tudja?

ZSUZSA Igen, tudja. És rajta kívül eddig senki más nem tudta. Még Sári se. De neked most megmondtam. JÁNOS Ha igaz. Az ilyesmi tényleg az ember. Főleg, ha akar.

ZSUZSA Mit beszélsz? Miben akartam volna tévedni? JÁNOS Mit tudom én. De lehetett rá okod. Ki tudja, mi játszódott le köztetek. Én már ott elveszttem a fonalat, hogy összeszűrtem vele a levelet.

ZSUZSA Hát akkor csak keresgélj. De a szád el ne járjon, mert azt megemlegeted. A házkutatásról se, világos?

JÁNOS Te tudtad azt is, hogy jönnek házkutatni! Hogy jönnek Győző szerkentyűiért!

ZSUZSA Szégyeld magad! Ennyit értettél meg az egészből. Süllyedj el. Tűnj a szemem elől!

Győző lép oda hozzájuk, de Zsuzsa már megy el. János szinte megsemmisülve áll

GYŐZŐ Beszélgettetek?

JÁNOS Beszélgettünk.

GYŐZŐ Helyes lány. Akarod? Egy szavamba kerül.

János nem válaszol

Nem kell? Pedig szerintem érdemes. Összepasszoltok. Szuverén, mint te.

JÁNOS Hagyj békén.

GYŐZŐ Jövöre legyünk újra barátok. Apámat jól felbőszítetted. Kis híja, hogy belehalt. Rád dühösebb, mint rám. Végére is van szimata, tudja, ki az ellen-fél. Ki kellett hivatnia az orvosát, az belenyomott egy injekciót. Nem sajnálom. Ki fogja heverni. Mindent kihever. És majd ártani akar neked. De nem fogjuk hagyni. Igaz? Megvédjük magunkat. Elvégre azért ő mégsem Fülöp király. Igaz, elszakadtak az emberiség kötelékei, de ha ártani mer neked, én ki-állok, és azt mondom bátran rád mutatva *(kiáll és Jánosra mutatva fennén szavalja)* E halott barátom volt. S akarjátok-e tudni, miért halt meg? Én értem halt meg.

Éjjél van. Megkondulnak az óraütések, és felhangzik a Himnusz. Kezében pezsgőspohárral áll mindenki.

Győző fölkap egy nagy ovális tálat, és a gellérthegyi Szabadság-szobor pózába merevedik. Dezső melléje ugrik, és ő az egyik mellékalak, a sárkányölő férfi pózába vágja magát. Petárdák robbannak. Robi is robbant egyet a teraszon. A nézőtér felől tűzijátékcsóvák színes fénycsípekbe vetődnek az arcokra. A szereplők, mintegy el-nézve a város felé, a város felett sziporkázó fénycsípekre, a nézőtérben gyönyörködnek.

Győző most felkap egy kalapácsot, és az 1919-es, Bíró Lajos-féle május elsejei plakát pózába merevedik

Sötétben bujkáló ellenforradalmárok, reszkesettek!

Aztán Dezsővel a közismert szovjet győzelmi szobor alapján alkotnak élőképet. Fél karjukat előrenyújtva, összefogott kezükben a kalapáccsal, támadó vívóállásban „törnek előre diadalmasan” egy helyben. Éneklük is:

GYŐZŐ és DEZSŐ Tör előre ifjú seregünk!

Most János áll ki a placra, és lassan, némán vetkőzni kezd. Először még némi zsongás, aztán már csak várakozás és vihogás, végül dermedt csend kíséretében. Ki-bújik még az alsónadrágjából is. Akkor odalép az asztalhoz, és egyetlen rántással letépi róla az abroszt. A tányérok, poharak, evőeszközök, palackok nagy csörömpöléssel szanaszét repülnek róla

ZSUZSA Jézusom! Megőrült! Fogjátok le!

De őt fogja le Győző. János most az egyik szobanövényhez lép, és letépi róla egy ágat. Aztán fölemel egy kalapácsot. És az abrosszal, az ággal és a kalapáccsal a papír húszforinton ábrázolt férfi pózába vágja magát

DEZSŐ A húszforintos! Tudjátok, ki állt hozzá modell? Egy Hegedűs nevű öttusázó. Elesett ötvenhatban!

Ebben a pillanatban János meglendíti kezében a kalapácsot, és egy irtózatost húz a fejére. Összeesik. óriási riadalom. Odaugrik mindenki Jánoshoz, élesztgetik, de úgy látszik, hiába. Zsuzsa a telefonhoz rohan, a mentőket tárcsázza

ZSUZSA Sürgős, azonnal, ambuláns kocsival. Fejbe csapta magát egy kalapáccsal!

Csengetnek. Egy pillanatra megint mindenki megdermed. Zsuzsa kirohan ajtót nyitni. Közben Győző és Dezső Jánost a kanapéra fekteti, és leteríti az abrosszal. A többiek a szerteszóródott törmeléket szedegetik össze. Az előszobából trombitákkal, álarcosan két nő és három gyerek tódul be. János felesége, mostohafia, sógor-nője és annak a két gyereke. A két nő részeg. Tutul-nak, viháncolnak

JÁNOS FELESÉGE Megjöttünk, itt vagyunk mind! Ordódy János háza népe boldog új évet kíván! Hú, mi-csoda disznóól! Ott a háziúr, őt már ismerem! Délben kicsit nyers voltam hozzá! És a drágalátos férjem-uram! Elbűjt, de megkeressük! *(Tántorogva, vihogva elindul, és a dermedt vendégek arcát sorra megfogdosva halad előre)* Hideg . . . hideg . . . hideg . . . hideg . . . hideg . . . hideg . . .

Mielőtt János letakart testéhez érne

Függöny